

ELŐFIZETÉS

MELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hora ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hora ..... 2 k. 40 f.

HIRDETESEK:
4-hasábos petít sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, február 15.

Ma számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Még öt nap.
- A tegnapi „lustizmord.”
- Az Acsev. új menetrendje.
- Vezető politikusok az abszolútizmusról.
- Fenyegő a közműves-sztrájk.
- Walder Gyula — magyar nemes.
- Nagy vihar a közgyűlésen.
- Steinitzer Félix halála.
- Az izraelita leányárvaház tervel.
- Pittner Aurél szabadjában.
- A huszonegyes halottja.
- Justh és Cserepyés.
- Zsúr-témák.
- Tárcs: Iris. Irta: Szikra.
- Csarnok: Sherlock Holmes újabb kalandjai.
- Irta: Conan A. Doyle. Fordította: Róth László.

Még öt nap.

Arad, február 14.

A bécsieknek bizonyára érdekes olvasmány lesz, ha megtudják — minket már annyira nem érdekel: minő módokat ajánlt Fejérváry Géza báró a királynak a rövid vagy hosszú lejáratu abszolútizmus berendezése iránt. Azon a tényen túl, hogy az alkotmány nélkül való kormányzás bekövetkezik, a részletkérdések már nem lendítenek vagy rontanak az ügyünkön. Szélid lesz-e az az abszolútizmus, vagy durva, kisebb, vagy nagyobb spanyolcsizmába bujtatják a sajtószabadságot, meg a gyülekezési jogot: teljesen egy értékű, egy jelentőségű lesz abban a pillanatban, amidőn Nyiri Sándor királyi biztos, vagy

a tábornoki kar más szolgálattételre kirendelt embere útján megtudjuk, hogy Magyarországon a törvények ellenére, törvényhozó és ellenőrző testület nélkül, pusztán uralkodói parancsra fognak kormányozni. Amikor meggyőződést szerezünk róla, hogy ma, Oroszország és a Balkán államok alkotmányának hajnalán, nálunk így lehet kormányozni.

Lehet? Fél esztendeje hirdetik, várják, festik falra az abszolútizmust, s mintha ma se tudnánk benne hinni. Olyan megfoghatatlan előttünk: ma, szerdán, derűs napfényben, egykedvűen végezzük dolgainkat, szabadon élünk, nyilvánítjuk véleményünket, s öt nap múlva, hétfőn, mindez fenekestül fölfordul. Az alkotmánynak mindaz a biztosítéka, ereje, amelyet oly nehéz verejtéssel szereztünk, féltő gonddal őriztünk, mindez csak öt napig él. Máskor, egyéb veszedelmek idején, az emberek lélekszakadva futnak, az utolsó percig próbálnak mindent, ami némi reményt ad a veszedelem elhárítására. S mi most a keleti ember nyugalomával, apátiával várjuk a kérielhetlen jövőt, ami ellen úgy se lehet tenni.

Valamikor még lehetett volna tenni, nem is olyan régen. Ha a koalícióban Kossuth megfontolása lett volna az ur, s nem a többi vezérek dicsőség-vágya; ha Eötvös Károly nem lett volna hazaáruló, amiért azt mondta, hogy a koalíciónak minden áron át kell venni a kormányzást;

ha a vezérlők egymással szemben nyíltak tudtak volna lenni, s nem akasztja meg cselekvéseiket az a gyanakvás, amelylyel egymásban a hatalomra való törekvést sejtették: akkor lehetett volna tenni. Ez azonban már túlhaladott álláspontra. A baj nem lesz kisebb azért, hogy tudjuk, ki felelős érte. Az pedig senkit sem vigasztal a szorultságában, ha tudja: ő nem tehetett róla, hogy vele megesett.

A tülekedés nem használ; most azzal a helyzettel kell számolnunk, amely kikerülhetetlen: hogy itt az abszolútizmus. Utban van Nyiri vezérőrnagy, a ki pecsétes levélben elhozza. Boldogulnak-e vele: nehéz elhinni. Ahogy a bécsi lapokban olvassuk, az osztrákok se biznak benne; attól tartanak — amint az kétségtelen is — hogy épp annyit fog ártani Ausztriának, mint Magyarországnak. Akkor talán más idők voltak, más áramlatok, a mikor tizenhét esztendőn keresztül, előbb az egyik, majd a másik bölcs államminiszter rendszerével nyomorgatták az országot: az a nemzedék nem nőtt fel a tiszta alkotmányosság levegőjében. A helyzet ma más; de hát nincs kétség benne, hogy megpróbálják.

Mi lesz azután?

Azután? A mikor Nyiri vezérőrnagy a parancsot katonai pontossággal végrehajtotta, abban a pillanatban a királynak lesz katonája, lesz kormánya, lesznek akik az ő nevében adott parancsokat rideg vég-

Iris.

Irta: Szikra.

Mintha össze akarnák kötni nyugatot kellel, hosszú fodoros vonalban báránylehők usznak az égen. Körülöttük csupa derű, csupa fény. Ok most az egyedüli vándorai a kék messzeségnek. S talán mert olyan nagyon szép mindaz, amit onnan látnak, cseppet sem sietnek utjokon; annyira sem, hogy gomolygásuk inkább nagy virágszirmok lassu, néma hullásához hasonlít, semmint szélről rebentett felhők átváltozásához. És hogy még teljesebb legyen a hasonlat, bíborvörösre, halvány rózsásra festi őket a lemenő nap utolsó sugara.

És egyszerre az egész föld egy óriás tükörré változik. Minden csepp víz és minden egyes utszéli kődarab mintha csak kigyulna. Sőt, még a szántóföldek röge is csodát tud művelni, mert lám, a hozzátapadt apró pókháló segítségével ő is rabul ejt egy-egy sugarat és eképpen méltón fogadja a felette elvonuló ragyogást.

Sárgul, tündöklök minden.

A soktornyú vén kastély ablakai is káprázatos fényvel verik vissza az esthajnal pirját.

Csak a nagy platánok alá nem jutott egy sem a mindent felgyújtó temérdek sugárból, és talán éppen ezért menekült Iris kisasszony a nagy platánok alá.

— Itt legalább senki se fog keresni, — sóhajtja tizenhétéves szíve mérhetetlen bánatával, — itt legalább háborítatlanul sírhatok ...

Jól gondolta, nem háborgatta senki. Anyyira nem, hogy szinte szinte bele is fáradt a magányosságba.

De azért nem mozdult. Csak a zokogása csendesedett egy kicsit, helyt adva szívettépő mély sóhajtásoknak. De amint tekintete azokra a vörös fényben csillogó ablakokra tévedt, újra meg újra nagy, nehéz könnyecsek pergették arcán végig.

Egyszer kétszer, maga sem tudta hogyan, ellenállhatatlan vágya témadt piros nyelvecskéje legszélivel felfogni egy-egy ilyen könnyecset s ha ez sikerült, ajkát elbiggyesztve jegyezte meg;

— Jaj be sós! — hanem aztán legott elszégyelte magát gondolatainak e nem méltó elterelődésén és újra elmerült tépelődéseibe.

Nert nem is tud úgy busulni senki, mint egy tizenhétéves leány, ha: — nagyon szerelmes.

És van-e ennél természetesebb? Hiszen nála a holnap vigasztát nem ismerő gyermek bánata a fiatalság érveket el nem fogadó makacsságával egyesül!

— A legszebb kor! — sóhajtják az öregek; de azoknál, akik éppen benne vannak, fájdalom, gyakran megesik, ha biznak is még a tündérekben, hogy úgy érzik, többé nem pillangó-, hanem denevér szárnyakon szállnak kelnek azok a szívek s hogy nem virág, de a világ-fájdalom konkolya kél a nyomukban ...

Iris kisasszony is éppen ezt érezte; nem csoda tehát, ha odamenekült a földig lombos

nagy platánok alá, hogy végtelen bánatát kedvére elsírja.

Mert, úgy történt a dolog, hogy egész váratlanul érte a csapás. Nem Arpad részéről. Oh nem! Hiszen az maga a hűség és a szerelem. De a nagypapa ...

Hinnék ezt? Az örökké engedékeny, jó nagypapa, egyszerre csak minden igaz ok nélkül azt mondotta, hogy: Nem.

Mert lehetne-e igaz oknak nevezni az övét?

Hogy is mondta csak? „Nem adlak hozzá feleségül, mert nem hiszek egy huszonkétéves ember örök szerelmében.”

Iris megkísérelte az érvelést:

— De édes jó nagypapa, hidd el, hogy a mi szerelmünk egészen más, mint a másoké. Az öreg ur azonban hajthatatlan maradt.

— Örök szerelem? — ismételtette Iris kicsinylőleg. — Egyáltalában mit jelent az a szó: „örök”? Igazán, nem értem a nagypapát, hogy ilyes kérdésekkel bibelődik ...

Ezt mondva Iris kisasszony, felállott és lassu léptekkel a kastély felé indult. Most már az utolsó sugár is kialudt az égen s a báránylehők kékes-feketén húzódtak arra, amerre a hold ezüst sarlója látszott. A kastély ablakaiból lámpák fénye csillant ki az éjbe.

Iris elgondolkozva haladt a jól ismert uton. Egyszerre, önkéntelenül felszisszent, mert elmerülésében nem látta meg annak a nagy rózsatőnek ágait, amelyek most karját megvérezve tapadtak hozzája.

— Még te is bántsz? — sugta Iris ne-

rehabilitálják: — de ellenzéke lesz az egész nemzet. Nagy távolság választott el és választ el bennünket a koalíciótól. A taktikáját elítéltük, a követeléseivel nem értettünk egyet. A magyar vezényszót akaruk mi is, de nem okvetlenül mindjárt és az ország válsága árán. Megbocsáthatatlanná vált az a hibája, hogy a gazdasági önállóságot, amikor az az ugynevezett vívmányok helyett elérhető lett volna, nem ragadta meg, s hogy nem vállalta el a kormányzást, amely neki módot adott volna, hogy programjából mind többet váltson valóra. De amikor szentségünkhöz: az alkotmányhoz nyulnak, a mikor önállóságunk alatt állnak a talajt, akkor — még ha tudjuk is, hogy a megfontolatlan vezetés ennyire — a nemzet minden részének tiltakoznia kell.

A házfelosztással jövő hírek azt is mondják, hogy az még nem jelenti a békekilátások teljes pusztulását. Azután is föl lehet venni a békétárgyalások szálát ott, a hol elejtették. S ha ez 1867-ben lehetséges volt, bizonyára ezután se fog az elképzelhetlen dolgok közé tartozni. S a bekövetkezett események logikája egyformán köteleességévé teszi a koronának és a koalíciónak, hogy erre nézve ezután is kísérletek történjenek. De akár sikerre vezessenek ezek, akár nem, az ujjászülető abszolútizmus bölcsőjénél a magyar nemzet közvéleménye részéről nem hangozhatik másféle hang, mint amely az abszolútizmust lelke egész erejével elítéli és azt soha, semmiféle politikai kényszerűség által megengedhetőnek nem tartja.

TÁVIRATOK.

A marokkói konferencia.

Algéirassz, február 14. Radowitz német és Revolt francia küldöttek tegnapi beszélgetése a helyzeten semmit se változtatott. Esmecseréjük lakonikus természetű volt. Egyik részről sem tettek javaslatokat. Ezidélgi senki sem tud-

ja, hogy a német kiküldöttek kaptak e már utasítást. A beszélgetés lefolyását, amely csak néhány percig tartott, mindkét fél titokban tartja, de maga az a tény, hogy beszélgetés történt, nagyon kedvező hatással volt.

A tegnapi „justizmord.”

Arad, február 14.

Az aradi esküdtségi bíróság tegnapi verditje az annak nyomában elhangzott ítélet felől az aradi jogászvilág egyik előkelő tagjától a következő sorokat kaptuk:

Az aradi törvényszéken tegnap *justizmord* történt. Ki nem derített tényállás alapján 12 esztendei fegyházra ítélték egy vádlottat. Meglehet, hogy ez a vádlott a multja és más gazdasági révén rászolgált, hogy hosszas szabadságvesztést mérjenek rá. De a multnak és a többi bűnügyeknek elbírálása nem tartozott az esküdtek elé. Hogy mennyire igaztalan volt az ítélet, arra nézve csak egy adatot hozok fel: a szatmári Papp-féle testvérgyilkosság tettestársa, a meggyilkolt fivére, nyolc esztendei fegyházra kapott. Az az ember pedig, aki egy katonatisztet megvert, — mert egyedül ez volt bizonyítva — 12 esztendeig fog e tettéért a fegyházban ülni.

Az ítélet semmi egyéb, mint a polgári társadalom meghunyászkodása az „első osztályú emberek”, a katonaság előtt. Arról volt szó, hogy egy tiszt elveszti a rangját, ha az esküdtek *nem rablásban*, hanem *zsarolásban* mondják ki bűnösnek a vádlottat. A katonaság nagyobb hatáskeltés céljából fel is vonult a tárgyalásra, a jelenvolt százados erősen jegyzett, a sértett főhadnagy szenvedő arccal ült a tanúk padján. A katonaság meg sohasem respektálja a polgári bíróság ítéletét, most egyszer rá volt utalva, hogy a maga ügyében polgári hatóságoktól tegye függővé ítéletét s ez egy alkalommal is felhasználta a presszió minden eszközét. Az esküdtek elfeledték, hogy azt a két kassai hadnagyot, akik mult nyáron gyáva módon meggyilkoltak egy polgárt, a katonai bíróság *felmentette*. El-

végre csak egy civillel kevesebb . . . De most, mikor egy elvert tiszt kardbojtyjáról volt szó, most a polgárság, a derék, az uniformist imádó és előtte mély tisztelettel meghajló polgárság sietett, hogy azt a bizonyos jó viszonyt ápolja, és a katonaság fentemlitett felmentő ítéletét egy 12 évi fegyházról szólóval viszonozza. Megmentettek egy első osztályú embert . . .

Pedig a tegnapi verditnek és ítéletnek egyedül ez lehet a magyarázata. Az esküdtek azzal az elhatározással mentek szobájukba, mikor a verdit meghozataláról volt szó, hogy inkább agyonütik az igazságot, de nem engedik, hogy egy tisztnek hajszála görbüljön egy polgári csirkefogó miatt. A katonai becsületbírósnak ez a pressziója adott okot a tegnapi ítéletre, amelyre nézve alkalmam volt a sértett képviselőjének, az országos kapacitásnak, *Edvi-Ilés Károlynak* a véleményét hallani. Ez a vélemény így hangzott:

— Nekem, az én szempontomból, megfelel az ítélet. De jogászai szempontból tulzásnak, *abszurdumnak tartom*.

Hát jó. *Opreán József* 12 évig fog ülni, — ez nem baj. De baj, hogy az esküdtek nem tudnak felemelkedni, hogy belássák verditjuk kiálto igazságtalanságát. Egyetlen bíróság nem merne volna ebben az esetben a rablást megállapítani. Bizonyíték nem is volt rá, csak a sértett vallomása, melylyel szemben a két vádlotté állott. *Puskás* detektív írásbeli jelentését eskü nem erősítette meg s különben is aggályossá teszi ezt a körülmény, hogy *Puskást* — ki tudná milyen befolyásra, vagy milyen okból? — nyomban az eset után, amikor megszerkesztette szokásos jelentését: *menesztették* az aradi rendőrség szolgálatából s azóta valahol másutt működik. A vádlottak védekezését egy tanu is megerősítette, egy tanu, aki kevésbé volt érdekelt e perben, mint a sértett főhadnagy. Már magában az, hogy egy embert, kinek existenciája függ ettől a pertől, megeskettek: nagyon furcsa eljárás volt. Az a körülmény pedig, hogy a vőzna természetű, mámoros és megsebesített főhadnagy a két bikaerős, verekedéshez szokott csavargótól erőszakkal visszavette a kardot: kész logikai abszurdum.

heztelve, de aztán egyebet gondolt s szeretettel, várakozással hajlott a virágra. Mert, az ő korában oly végtelen fontosnak tartjuk saját kis énünk örömét, bánatát, hogy erőtől, mezőtől elvárjuk a beleszólást, érdeklődést. — S ha most, — így gondolkodott — ez a rózsáság megállit, ez kétségtelenül csak azért történik, mert mondandója van hozzám. Biztosan van, — de mi? . . . — Iris töprengve nézegette egyik virágot a másik után, de aztán csalódottan sóhajtott fel:

— Nem értelek! De, — tette hozzá kiengetszelődve, — szép vagy, nagyon szép s ezért magammal vislek. — S legott le is tépett egy ágat, a legszebbet, — azt, amelyen olyan tudakosan bólingált két nagy fehér rózsás. S vitte diadalmasan, vitte tisztelettel, mintha szentséget vinné.

— Ne vagy? kérdezte nagyatyja, amikor a jól elfüggönyözött szobába lépett.

— Igen én; — felelt a leány. — És . . . nézd, nagypapa, hoztam is neked valamit — és ugyanekkor gyöngéden végigsimogatta az öreg ur ősz haját a még mindig kezében tartott rózsával.

Imrédy István látszólag megörült a kényeztetésnek.

— Nos? Kibékültünk? — enyelgett, unokáját magához vonva. — Nézz a szemem közé. Micsoda? még mindig nem? De édes egyetlenem, ha nagyon szépen kérlek . . . Nem? Még akkor sem? . . . Na jó. Nem követelem . . . István óvjon tőle . . . De, Iris, ha tudnád, mennyire félttem azt a te kis ábrándos, szerelmes, törékeny szívedet. S ha tudnád, édesem, hogy mennyire igazat ad nekem az élet . . .

— Az „örök élet”? — kérdezte Iris száj-

biggyesztve, de egy szemernyi huncutsággal lesütött szemében.

— Ki beszél most arról? — nevetgált Imrédy, vállat vonva. — Nem-e azt akarod nekem bebizonyítani, hogy ebbe a kis, pillanatnyi földi életbe . . .

— Belefér az egyetlen értékes örökkévalóság, — a szerelem! — vágott szavába Iris türemlenül. — Te pedig, nagypapa, azt akarod velem elhitetni, hogy az nem létezik.

— A szerelem? Dehogynem. Csakhogy az még mulandóbb, mint a mi kis mulandó életünk . . .

— Hát aztán, ha amíg tart, — öröknek érezzük?

— Gyermekek! . . . — S mondatát be sem fejezve, Imrédy István, a nagy tudós ismét ráhajlott íróasztalára s folytatta korszakot alkotó történelmi nagy kutatásait.

Iris nagyokat sóhajtván kezdett a szobában körülnézni. Valami foglalkozásra vágyott, bár nem volt kedve semmihez. Végre is az íróasztal mellé huzódott, ott állingálva a rajta levő tárgyakat vette egyenként kezébe. Most egy bronzérmét vizsgált, anélkül, hogy igazában meg is látta volna, majd pedig egy márvány-szobrot, egyszer csak egy vékony üvegecskét pillantott meg, amelynek a galamb begyéhez hasonló csillogása egy pillanatra lekötötte figyelmét. Gyönyörködve emelte a lámpa fénye ellen, aztán egyet gondolt s a mellé levő asztalkáról vizet hozott s beléöntötte.

Éppen ekkor nézett fel Imrédy s amikor meglátta, hogy unokája mit tart a kezében, rémülten kapott utána.

— Az Istenért, Iris, mit művelsz, — kiáltotta elsápadva.

— Oh' sohse féltsed, — nevetett vissza unokája. — Csak a rózsát fogom belé tenni.

De Imrédy növekvő nyugtalansággal könyörgött:

— Vigyázz, kérlek, vigyázz! Ezeket ér ez az üveg. Bónitól kaptam, a nagy Bónitól . . . És hallod ezt, Iris? Ez a legszebb római üvegek egyike az egész világon! . . .

Iris gyöngéden simogatni kezdte a szívértvány minden színében tündöklő üveget; majd szembe ült vele s fejét két kezébe támasztva, nézte, nézte sokáig. Aztán csendesen, álmodozva kérdezte:

— Nagypapa? Ugy-e, ez nagyon törékeny?

— Nagyon, — felelt az öreg ur és újra könyvet fölé hajlott.

Iris egy lépéssel közelebb jött hozzá.

— Nagypapa? Imit lrsz most? — sugta, szőszke fejével az ősz fürtökhöz simulva.

— Hagyj dolgozni édesem. Hogy mit lrok? A római birodalom világalalmát . . .

— A római birodalom világalalmát? — ismételte Iris áhitattal, majd újra kezébe vette az üveget. — Nézd, nagypapa! — kiáltotta büszkén, diadalmasan. Ugy-e, hogy ez még itt van? S nézd meg milyen ép! . . . de mondd, hol van, mivé lett a nagy, a hatalmas római birodalom? . . .

— Meggyőztél! — suttozta Imrédy szomorú megadással. — Meggyőztél . . .

De mire rengő jobbát áldón unokája fejére tette, már szinte remélte is, hogy a csoda meg fog ismétlődni — s miért ne remélné? hiszen az ilyen boldogságról, örök szerelemtől álmodozó kis leányszív nem kevésbé törékeny, mint amit kezében tartott, — az a lehellétszerű római könyvedény.

Egy szó, mint száz: tegnap justizmord történt. A felelősséget viseljék érte, akik a katonaság bálványa előtti hódolást kultuszszá emelték s a „Mensch erster Klasse” fogalmát verdiktjökkel ellismerték.

Az Acsev. új menetrendje.

Gyorsmotorok Arad és Szeged között.

(A menetek szaporítása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14

Ritkán hozott magával oly nagyszabású, jelentős közlekedési reformokat új menetrend, mint az, amely az *Arad Csanádi Egyesült Vasutak* vonalain március 1-én életbelép. Az új menetrendben minden vonalon érvényesül az az elv, amely az Acsev. vezetősége a motoros közlekedés alkalmazásának első idején kitűzött: a személyforgalmat csaknem teljesen motor-közlekedésre fektette. Az új menetrendben az összes vonalokon a motormenetek bonyolítják le a személyforgalmat s egy-egy vonalon csupán egy-egy régi személy- vagy vegyesvonat maradt fenn.

A másik nagy érdekességű újítása a március 1-i új menetrendnek, hogy az *arad-szegedi vonalon életbelépteti a gyorsmotorokocsikat*. Naponta két gyorsmotor indul és érkezik Arad és Szeged között s ezen 2 és fél óra alatt Aradról Szegedre, vagy vissza lehet utazni. A gyorsmotorokkal együtt az arad-szegedi vonalon tizenhárom menet indul oda s ugyanannyi vissza, hét a végállomásokig, a többi pedig kisebb távolságokra.

Lényeges újítás történik a *mezőhegyes-kétegyházi* vonalon is, amennyiben az eddig két menet helyett öt vonat indul és érkezik ezen a vonalon.

A praktikus újítások kétségtelenül jelentősen hozzá fognak járulni az arad-szegedi vonal személyforgalmának emeléséhez, de a menetek szaporítása és azoknak fölöttébb kedvező beosztása nagyban emelni fogja az egyes közlekedési központoknak, különösen pedig Aradnak és Szegednek idegen forgalmát és kereskedelmét is.

Az új menetrenddel bekövetkező változások részletezve a következők:

(Arad—Szeged.)

Arad és Szeged között: A hanjaiban 4 óra 50 perckor induló vonat beszünik; s helyett 6 óra 20 perckor gyorsmotor indul Aradról, amely 9 óra 05 perckor Szegeden van. Az eddig 7 óra 10 perckor elindult személyvonat helyi motorvonattá változik át és tíz perccel később, 7 óra 20-kor indul, s (11 óra 49 perc helyett) pont tizenkettőkor van Szegeden. A délelőtt során még két helyi motorvonat megy Szegedre: az egyik 9 óra 25 perckor indul és 2 óra 22 perckor érkezik, a másik 11 óra 30 perckor indul és 4 óra 36 perckor van Szegeden. Délután 12 óra 18 perckor a másik gyorsmotor indul Szegedre, a hová 2 óra 44 perckor érkezik. Délután 1 óra 50 perckor helyi motormenet indul, s 6 óra 60 perckor érkezik Szegedre, s ezt délután 4 óra 10 perckor vegyesvonat követi, amely este 10 óra 16 perckor van Szegeden.

Vissza: Szegedről elsőnek éjjel 2 óra 55 perckor vegyes vonat indul, amely 8 óra 12 perckor van Aradon. Reggel 6 óra 21 perckor helyi motorvonat indul, s 11 óra 04 perckor van Aradon. Délután 1 óra 21 perckor gyorsmotor indul Szegedről s 8 óra 52 perckor Aradon van.

Délután 8 óra 20 perckor helyi motorvonat indul Szegedről és 7 óra 48 perckor Aradon van. A másik gyorsmotor este 6 óra 31 perckor indul Szegedről és 9 óra 04 perckor érkezik ide.

A gyorsmotorok Aradról Szeged felé menet csak *Battonya, Mezőhegyes, Apátfalva, Makó* állomásokon állanak meg, visszafelé pedig *Makó, Nagylak, Mezőhegyes, Battonya, Pécska* állomásokon is. A Szegedről este 6 óra 31 perckor indul gyorsmotor Apátfalván is megáll.

A *szeged-aradi* vonalon még a következő rövidebb járatú vonatok fognak indulni:

Arad—Pécska (csak pénteken) indul reggel 5 óra 04 perckor, érkezik 5 óra 55 perckor.

Makó—Szeged: indul reggel 4 óra 51 perckor, érkezik 5 óra 59 perckor.

Mezőhegyes—Szeged: indul reggel 5 óra 30 perckor, érkezik 8 óra 31 perckor.

Arad—Battonya: I. indul délután 2 óra 45 perc, érkezik 8 óra 59 perckor; — II. indul este 6 óra 14 perc, érkezik 7 óra 30 perckor.

Arad—Mezőhegyes indul este 7 óra 49 perckor, érkezik este 9 óra 44 perckor.

Pécska—Arad (csak pénteken) indul reggel 6 óra 04 perckor, érkezik 7 órakor.

Mezőhegyes—Arad: két helyi motormenet; az egyik indul: éjjel 4 órakor, érkezik 5 óra 53 perckor, a másik indul d. u. 1 óra 35 perckor, érkezik 8 óra 23 perckor.

Makó—Battonya: indul reggel 6 óra 06 perckor, érkezik 8 óra 15 perckor.

Battonya—Arad: Három helyi motormenet. Az első: indul d. e. 11 óra 45 perckor, érkezik 1 óra 08 perckor, a második indul délután 4 óra 31 perckor, érkezik 5 óra 46 perckor, — a harmadik este 8 óra 04 perckor, érkezik 9 óra 24 perckor.

Szeged—Makó: két helyi motormenet; az egyik indul délután 5 óra 04 perckor, érkezik 6 óra 13 perckor, a másik indul: este 7 óra 55 perckor, érkezik 9 óra 11 perckor.

Szeged—Mezőhegyes: két helyi motormenet; az egyik indul délelőtt 10 óra 38 perckor, érkezik 1 óra 18 perckor, a másik indul este 7 órakor, érkezik 9 óra 43 perckor.

A *szeged—aradi* vonalon több új feltételes megállóhelyet létesítettek: *Battonya* után a *9. számú őrház, Csanádpalota* és *Nagylak* között *Nagylaki kendergyár, Kis-Zombor* és *Deszk* között *Gizi kitérő*.

(Arad—Brád.)

Az *arad—brádi* vonalon a menetrend nem változott s e vonalon a személyvonatok is megmaradnak.

Hasonlóképen nem változott a menetrend a *borosjenő-csermői* vonalon itt is a régi vegyesvonatok maradtak meg.

Az *arad-újseentanna—kétegyházi* vonalon ugyan a menetrend, mint a vonatok a régi maradtak, ugyancsak a *borossebes—menyházi* vonalon is.

(Mezőhegyes—Kétegyháza.)

Mezőhegyes és Kétegyháza között az eddigi két vegyes vonat helyett úgy oda, mint vissza három helyi motor vonat és két vegyes vonat, tehát összesen öt vonat fog indulni. E vonatok menetrendje ez lesz:

Oda: helyi motor ind: délelőtt 7 ó. 34, érk. 8 ó. 55 p. vegyes vonat ind. délelőtt 10 ó. 19, érk. 12 ó. 16 p.; helyi motor indul délután 1 ó. 25 p. érk. 2 ó. 57 p. vegyes vonat ind: este 6 ó. 36 p. érk. 8 ó. 38 p. helyi motor ind. este 8 ó. 10 p. érk. 9 ó. 40 p.

Vissza: helyi motor ind. reggel 5 ó. 06 p. érk. 6 ó. 28 p. vegyes vonat ind. reggel 6 ó. 17 p. érk. 8 ó. 33 p. helyi motor ind. délelőtt 11 ó. 35 p. érk. 1 ó. 09 p. vegyes vonat ind. délután 3 ó. 07 p. érk. 5 ó. 20 p. este ind. 6 ó. 16 p. érk. 7 ó. 50 perckor.

A *mezőhegyes—kétegyházi* vonalnak új feltételes megállóhelyei: *Telbisz-major* (Bálmajor és B. hegyes között), *Vertán H. major* (Bánhegyes és Megyesegyháza között.)

(A békéscsaba—tótkomlói vonatok.)

A *békéscsaba—tótkomlói* vonal menetrendje nem változott.

A *kovácskása—tótkomlói* vonal menetrend

jében a következő változások történtek: A *Kovácskásáról* reggel 8 ó. 58 perckor induló vonat elmarad, s e helyett délelőtt 8 ó. 20 perckor indul egy vonat, amely 9 ó. 14 perckor érkezik Tótkomlóra. Elmarad a délelőtt 9 ó. 42 perckor induló motor, s helyette délután 2 ó. 10 perckor megy egy vonat, s 3 órakor érkezik Tótkomlóra. Vissza 11 ó. 20 perckor és délután 3 ó. 20 perckor indul egy-egy motoros vonat Tótkomlósról Kovácskására.

A *békéscsaba—vésztői* vonat menetrendje egészen a régi maradt.

A gyors motorokon I. és II. osztályu, a helyi motorokon I és III. osztályu szakaszok lesznek. A gyors és helyi motorok díjszabását a vasut a közeli napokban adja ki.

Vezető politikusok az abszolútizmusról.

Kossuth, Apponyi, Zichy.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 14

A szövetkezett ellenzék három vezető férfiának, *Kossuth Ferencnek Apponyi Albert és Zichy Aladár* grófoknak ma alkalmuk volt fontos politikai nyilatkozatokat tenni. *Nagybánya* város küldöttsége ugyanis ma nyújtotta át a diszpolgári oklevelet az említett politikusoknak, akik a küldöttségnek adott válaszaikban a küszöbön álló házfölösztatással és a várható abszolútisztikus intézkedésekkel foglalkozván, fölhivták a nemzetet, hogy rendületlenül ragaszkodjék a szentesített törvényekhez és a haza és király javát egyaránt szolgáló jogokhoz.

A jelentős politikai nyilatkozatokról távirati értesülés alapján az alábbi tudósítást adjuk:

Nagybánya város közgyűlése diszpolgáiraivá választotta *Kossuth Ferencet, Andrássy Gyulát, Apponyi Albertet, Bánffy Dezsőt, Justh Gyulát és Zichy Aladárt*. A diszpolgári oklevél átadására tegnap a fővárosba érkezett *Nagybánya* népes küldöttsége, mely ma délelőtt *Gellér Endre* polgármester vezetésével megjelent *Kossuth Ferenc* lakásán, ahol *Kossuthnak, Zichynek és Apponyinak* átadta az okleveleket.

Nagybánya diszpolgárait elsőbbsen *Földes Béla* dr. egyetemi tanár, a város országgyűlési képviselője üdvözölte, majd *Gellér polgármester* mondott rövid beszédet, melyre *Kossuth* a következő szavakkal válaszolt:

Tisztelt barátaim! Engedjék meg, hogy mindnyájunk nevében megköszönjem azt a nagy kitüntetést, amelyben részesítettek.

Nem mondok újat, midőn azt mondom, hogy nehéz idők következnek, olyanok, amelyekben minden magyar embernek kötelessége lesz számot vetni azzal a tudattal, hogy ő magyar ember és amint a képviselőház és meglehet, hogy a vármegyék is teljesen el lesznek némitva: szent kötelessége lesz minden egyes magyar embernek a magyar haza sorsának megvédésében személyesen résztvenni. Ez nem azt teszi, hogy minden magyar embert fegyvert fogjon, hanem igenis azt, hogy minden egyes magyar ember erős váru legyen a hazafiságnak és a passzív ellenállásnak, úgyhogy minden egyes magyar embert külön-külön kelljen a hatalom-

nak és az önkénynek mint megannyi bástyát bevenni.

Ha ez így történik, akkor bizalommal nézhetünk a jövő elé, mert bele fog fáradni az önkény abba, amit ön-maga ellen is vétkezve cselekszik, mert Magyarország a jelen küzdelmével mást nem akar, mint az édes hazának és a magyar királynak javát és jólétét.

Tisztelt uraim! Főlemelt fővel állunk majd meg a vihar közepette abban a tudatban, hogy apáink szenvedése nyomán is fölvirult az édes haza és a mi szenvedéseink is kell, hogy meghozzák a haza fölvirágzását és a magyar nemzet jogainak teljesebb érvényesülését.

Midőn azonban ez be fog következni, előre vessen magával számot az az önkény, mert az új korszak *nem a 67, hanem a 48 jegyében fog megindulni.*

Zichy Aladár a következőket mondotta:

Mi szövetkeztünk, mert csak egyetértéssel, összetartással szolgálhatunk hazánknak. Lehetnek köztünk elvi különbségek, de a főelvekben: a *dinasztikus érzésben*, a hazaszeretletben és a haza jogainak megvédésében és azoknak igaz, helyes fölfogásában egyetértettünk mindig. Ez adott erőt a múltban és ebben az erő kifejtésben támogassanak a jövőben is, mert a bizalom nyilvánítása nekünk buzdítás és bátorítás.

Végül *Apponyi* Albert gróf az alábbi beszédet intézte a küldöttséghez:

Bekövetkezhettek olyan idők, amint szeretve tisztelt pártvezérem mondotta, amikor nem fognak bennünket hallani, mert az országgyűlés kapui hosszú időre be fognak csukódni. Nem adok neki pár hetet, hogy *megettadják a sajtószabadságot és a gyülekezési szabadságot is.* Az önkény nem állhat meg ott, amely ponton meg akar állni, mert hajtja a gonoszság ereje, amely benne lakozik.

Ez lesz a megpróbáltatás a magyar nemzetre nézve és ez eltarthat tudja Isten meddig. De én bizom abban, hogy a magyar nép ki fogja állani és amikor a megpróbáltatásnak vége lesz, az önkény ugyanott találja a magyar nemzetet, ahol most elhagyta, de mégsem egészen ugyanott, hanem találja megtöltve azzal a fokozott elszántsággal, amelylyel ez a váratlan tapasztalás kell, hogy megerősítse a magyar nemzetet. Mi azt hittük, hogy alkotmányunk biztosítva van és most vesszük észre, hogy ott állunk, ahol állottunk akkor, amikor az önkény elődei a mi mostani vezérünk atyjának nyújtották át a diszpolgári oklevelet. Biztosított szabadságunk még nincsen, egy újabb hódító, újabb beszerzési munka vár a magyar nemzetre és ennek a munkának a teljesítésére erősítse az Isten a magyar nép lelkét, hogy ezt a harcot sikeresen megvívja.

A küldöttség tagjai lelkesen megénezték a beszédeket, mire a tisztelgés véget ért.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Székely Otthon f. hó 18-án, vasárnap délután 2 órakor a Millennium-sörccsarnok külön helyiségében tartja rendezésű közgyűlést, melynek tárgysorozata a következő: 1. Évi jelentés. 2. Számvizsgálók jelentése alapján határozás a pénztárnok és ellenőr felmentvényei

tárgyában. 3. Tisztviselők választása. 4. Nádas Gyula és társainak a közgyűléshez beadott indítvány tárgyalása. 5. Számvizsgálók kiküldése 1906. évre. Az Otthon elnöksége felkéri a tagokat, hogy teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

Walder Gyula — magyar nemes.

(Kitüntetett kereskedő.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14.

A hivatalos lap mai száma első helyen közli ezt a királyi kéziratot:

A Személyem körüli magyar miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére idős *Walder Gyula* kereskedelmi tanácsosnak és törvényes utódainak, a közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar nemességet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1906. évi február hó 8-án.

Ferencz József s. k.

Báró Fejérváry Géza s. k.

Walder Gyula, az új magyar, nemes nemrég vonult vissza az aktív kereskedelmi pályáról, melyen tekintélyes helyet foglalt el a fakeskedők között. A nemrégiben feloszlott *Walder S. és Urmácz János* fakeskedő cég tagja volt a kereskedelmi közélet terén erős munkásságot fejtett ki. Hosszu ideig elnöke volt a kerületi betegsegélyező pénztárnak, tagja az aradi kereskedelmi és iparkamarának és kereskedelmi elnöke az aradi törvényszéknek. E minőségében hosszú időn át teljesített szolgálatai elismerésül a király néhány év előtt a kereskedelmi tanácsosi címmel tüntette ki. Tavaly választotta elnökévé az aradi kereskedelmi testület, mely állásáról azonban rövid idő múlva leköszönt. Igazgatósági tagja az Aradi Ipar és népbanknak, valamint a Széchenyi gőzmalomnak.

*Walder Gyula*ban oly embert ért a kitüntetés, akinek koncellians modoráért nemcsak, hogy barátai vannak, de akinek ellenségei egyáltalán nincsenek. Azon szeretetreméltó emberek közé tartozik *Walder*, akik nem arra vigyáznak, hogy másoknak megadják a kellő tiszteletet, de igyekeznek, hogy többet adjanak ennél.

A nemességben részesedik fia, ifj. *Walder Gyula* is, ki a Pesti Hazai Első Takarékpénztár igazgatóhelyettese, és kiváló pénzügyi tekintély.

*Walder Gyula*t a mai napon jóbarátai és ismerősei elhalmozták szerencsekívánataikkal.

Fenyeget a kőműves-sztrájk.

(Egy munkás nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14.

Az *Aradi Közlöny* február 7-iki számában megjelent cikke vonatkozólag az alábbi nyilatkozatot kaptuk, melyet a kérdésnek minden oldalról való megvilágítása céljából is közreadunk:

Kőműves sztrájkról van szó és minthogy én is kőműves vagyok, aki meglehetősen jól ismeri a mesterek és munkások konfliktusának okait, nem mulaszthatom el cikkükre néhány megjegyzést tenni.

A nagyközönség emlékezetében van még az alig másfél évvel ezelőtt lefolyt izgalmas kőműves bérharc és utóbb általános védelmi harccá fejlődött munka-beszüntetés. Ez elég szegényteljes állapot volt, mert nem kellett és nem is lett volna szabad az ellentéteknek oda-fajulniok.

Mi 1904-ben husz százalékos béremelést

követeltünk, de ezt sem kaptuk meg, mert a hatalmon ülő hatósági közegektől kezdve a legutolsó munkaadóig mindenki ellenségünk volt. Bezzeg amikor a hivatalnokok és szolgák nem is huzs, hanem harminc százalékos drágasági pótlékáról volt szó, rögtön megszavazták, míg velünk, munkásokkal nem törődnek az urak.

Ami követeléseink pontosait illeti, nehézség sincs abban, hogy az eddigi tíz óra helyett kilenc és fél legyen a munkaidő és az így nyert fél órák munkanélkülieket alkalmaztatás-hoz juttassanak. Téves értesülésen alapul a cikknek az az állítása, mintha harminc százalékos béremelést követelnénk. Az egész béremelés csak *tizenkét és fél* százalékot tesz, ez pedig jogos követelés, ha tekintetbe vesszük a mai drágaságot és azt, hogy télen nincs munkánk és hónapokon át abból kell megélnünk, amit az építkezési szezon alatt félretettünk.

Végül kötelességem e helyen kijelenteni, hogy mi megadtuk az alkalmat a munkáltató uraknak a békés megegyezésre, hogy ne vádoljanak bennünket azzal, mintha a munkát úgy vállaltuk volna, hogy a régi bérek maradnak és ha most nagyobb bért kapunk, a munkaadók a saját zsebükből fizetnek rá. Az alkalom megvan, addig tehát, míg békés uton lehet valamit elintézni, intézkedjenek a munkaadó urak is, hogy a megegyezés ne kerüljön oly nagy áldozatokba, mint 1904-ben, mert ebből senkinek sincs haszna.

Mi most edzettebben kiálljuk a harcot, mint valaha, mert akkor szervezetlenül és előkészületlenül mentünk neki a harcnak, ellenben ma edzett, jól szervezett munkás osztály vagyunk, mely a négy heti sztrájkából sokat tanult. Várjuk a fejleményeket, hogy mit hoz a holnap a számunkra.

Egy aradi kőműves.

Justh és Cseresnyés.

(Politikai detektív Makón.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14.

Csanádmegye közigazgatási bizottsága — amint makói tudósítónk táviratozza — ma tartotta első ülését ez évben *Cseresnyés János* főispán elnöklésével. Az ülésre a bizottságnak 10 tagja közül 8 jelent meg, *Vertán Lukács* súlyos betegsége miatt maradt távol, *Lonovics Gyula* pedig nem jött el.

A bizottság tagjai *Hervay István* elmozdított alispán lakásán gyülekeztek össze, ahol megállapították, hogy a bizottság ülésén *nem tárgyalnak.*

Kilenc óra után vonultak be a főispáni lakosztály egyik szobájában megtartott ülésre *Justh Gyula* vezetése mellett, ahol akkor már jelen volt *Cseresnyés* főispán s rajta kívül a bizottság hat tisztviselője. A királyi ügyész s még két tisztviselő a szomszéd szobában voltak.

Cseresnyés egy-két szóval megnyitotta az ülést, kérve a bizottság támogatását.

Ekkor felállott *Justh Gyula* s a következő kijelentést tette:

Miután a közigazgatási bizottság mai alakulásában teljesen törvénytelen, az alkotmányos és önkormányzati szervek erőszakkal és fegyveres erővel akadályoztatnak meg abban, hogy a bizottság ülésén megjelenjenek és a törvényben előírt kötelességeiket teljesíthessék s miután a törvénytelenül összeállított bizottságban közreműködni hajlandók nem vagyunk: határozott tiltakozásunkat és óvásunkat jelentjük be minden hozandó határozat ellen és annak kijelentése mellett, hogy az itt hozandó határozatokat eleve is törvényteleneknek jelentjük ki, az ülésből el-távozzunk.

A bizottság tagjai erre valamennyien kivonultak a teremből, velük ment *Tókey Jenő* közgazdasági előadó is.

Az eltávozottak a városházához vonultak, mert ott éppen városi képviselők értekezlete

volt Makó földvétele ügyében. A város ugyanis meg akarja venni a Károlyi-féle 5000 holdas gyulamezői birtokot, a részletek megállapítására bizottságot küldött ki a Justh Gyulát is felkérte a bizottságban való részvételre.

A bizottság tagjait egész uton egy különös kinézésű uri ember kísérte. Makón mindenki, aki erről tudomást vett, meg van róla győződve, hogy a sárga cipős alak *tikosrendőr*, aki *Justh Gyula lépteit lesi*. Délután már nem mutatkozott az alak, ami határozottan az ő javára szolgált, mert ekkor már őt kezdték figyelelni, még pedig többen s könnyen baja eshetett volna.

Ez idő alatt a magukra maradt tisztviselők folytatták az ülést. Először is arról folyt szó, hogy az ülés megtartható-e bizottsági tagok nélkül. *Gerő Géza* helyettesített ügyész véleménye az volt, hogy meg lehet tartani. Az ülést meg is tartották. Az előadók felolvasták az ügydarabokat, azután pedig hozzá fogtak az egyes albizottságok megalakításához.

A *fegyelmi választmány* tagjaival megválasztották: *Hász Antalt*, *Füzesséry Kálmánt*, *Mikes Gyulát* és *Nagy Zoltánt*, póttagokul *Munka Sándor* segédtanfelügyelőt és *Lonovics Gyulát*.

A többi albizottságot úgy hagyták, ahogy tavaly volt.

A fegyelmi választmány megalakítása körül aligha nincs egy kis hiba. Nagy Zoltán pénzügyigazgatói kinevezése ugyanis még nincs hivatalosan publikálva s így megválasztani nem lehetett volna.

Justh Gyula délután 1 órakor elutazott Makóról s este ért Budapestre.

Steinitzer Félix halála.

(Az ügyvédi kar gyászsa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14.

Az aradi ügyvédi karnak gyásza van: *Steinitzer Félix*, a köztiszteletben állott, tekintélyes ügyvéd és éveken át volt kamarai titkár ma reggel egy Budapest melletti szanatóriumban meghalt.

A hír, mely Arad társadalmi köreiből is nagy részvétet keltett, nem érte váratlanul az elhunytakat. *Steinitzerről*, ki évek óta betegeskedett, jól tudták, hogy elgyöngült szervezete nem küzdhet már sokáig a sorvasztó betegség ellen. A délvidék enyhe klímája s elsőrendű szanatóriumok nem gyógyították meg a nagybeteg ügyvédet, kit súlyos szenvedéseitől ma azután a halál várt meg.

Steinitzer Félix Aradon született 1852-ben. Az itteni gimnázium elvégzése után a budapesti egyetemen elvégezte a jogot s 1878-ban Aradon ügyvédi irodát nyitott, majd később *Tenner Pál* dr. aradi ügyvéddel társas irodát folytatott.

Amikor *Vizer Péter* ügyvédi kamarai titkár 1898-ban állásáról lemondott, *Steinitzer* helyettesítette. A rákövetkező évben a kamara meg is választotta titkárának. Ezt az állást az ügyvédi kar és a jogkereső közönség teljes megelégedésére 1905-ig töltötte be *Steinitzer*, amikor súlyos betegsége miatt a kamara már nem választhatta meg újra.

Betegsége már 1903-ban kezdődött, de súlyosabb természetűnek csak 1904. november elején mutatkozott. Ekkor *Steinitzer* a kamarától szabadságot kért, melyről már nem is tért többé vissza. Előbb a délvidékre utazott, majd fölvette magát egy gráci szanatóriumba és mikor itt sem talált enyhülést súlyos idegbajára, mintegy három hónappal ezelőtt a rákosfalvai *Niedermann-féle* szanatóriumba vétette föl

magát, ahol ma reggel elhunyt. A holttestet *Aradra hozzák*, ahol a napokban fogják eltemetni.

Az ügyvédi kamara választmánya holnap ülést tart, hogy a volt titkár iránti részvét méltó megnyilatkozásáról határozzon.

Steinitzer mint kamarai titkár föltűnést keltett tartalmas és kiváló judiciumról tanuskodó évi jelentésével, melyek a mindenkor kormányokkal szemben erélyes hangon szállottak sikra az ügyvédi kar és az igazságügy érdekeiért. Mint ügyvédnek és embernek főjellemvonása volt a lelkes idealizmus és végtelen szerénység és ez volt az oka, hogy nem érvényesülhetett annyira, amennyire képzettsége és tudása folytán számot tarthatott volna. Sikeresen művelte a literatúrát és a jogi irodalmat is, de csak ritkán lépett a nagy nyilvánosság elé.

Az elhunytban, aki agglégény volt, *Steinitzer Géza* nagybecskereki tekintélyes takarékpénztári igazgató és *Steinitzer Lajos* dr. bécsi gárda-törzsorvos testvérüket gyászolják.

A dinamit áldozatai.

(Nagy bányarobbanás Tataroson.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 14.

A hazai aszfaltipar részvénytársaság tatarosi bányájában, — amint Nagyváradról jelentik, — tegnap délelőtt végzetes szerencsétlenség, nagy bányarobbanás történt. Két munkás dinamittal próbált utat törni a kiaknázatlan rétegekben és a robbanásban áldozatul estek. A földtömegek, amelyeket a dinamit feszítő ereje felszakított, ráhullottak a szerencsétlen két bányászra és maguk alá temették mindkettőt.

A szerencsétlenségről tudósítók a következőket jelentik:

Tegnap délelőtt a hazai aszfaltipar részvénytársaság tatarosi bányájában az „Etelka” tárnában két munkás dolgozott, *Szabó Árpád* és *Szabó Béla*. Testvérek: mindkettő családos ember. Szorgalmas embereknek ismerték őket, a kik dolgoztak mélyen a föld alatt, a kiaknázandó földrétegek között reggeltől — napestig. Tegnap is új utakat akartak törni az aknában, mert már sok helyet teljesen kiaknáztak.

Az a szokás az aknamunkáknál, hogyha egy részt már kiaknáztak, oszlopokkal, állványokkal cölöpökkel feltámasztják a tárnafalakat, hogy nagyobb földomlás ne történhessék, mert, ha a falakról le is szakad egy egy nagyobb darab föld, az oszlopok, az állványok, a cölöpök feltartóztatják.

A két munkás *Szabó Árpád* és *Béla* felkuszott az állvány tetejére és a felső rétegekbe ahol az aszfaltfejtést folytatni akarták, dinamitot helyeztek el, hogy a munka gyorsabban menjen, mert a dinamitrobbanás sokkal gyorsabban és nagyobb területen tör utat, mint a csákányütés.

Megjegyzendő, hogy a bányaszabályok megengedik néha-néha a dinamit alkalmazását, de csak kis mennyiségben. A két munkás valószínűleg nagy mennyiségű dinamitot helyeztek el a tárnafalakba.

A dinamit felrobbant és hatása irtózatossá volt. Óriási földtömeg szakadt fel a tárnafalról, rázuhant az állványokra, oszlopokra, s összetört és a két munkást alájuk temette. *Szabó Miklós* és *Szabó Béla* elvesztették az eszméletüket, amint rájuk zuhant a földtömeg és ájulva buktak az állványok, oszlopok roncsai alá, a hol a rájuk hulló törmelék föld egészen betemette őket.

A robbanás az egész bányát megrázkód-

tatta, azt hitték a robbanás hallatára, hogy még nagyobb szerencsétlenség történt. Megindult nyomban a kutatás és a romok közül a két munkást *haldokolva*, eszméletlen állapotban húzták ki. Rövid idő alatt *mindkettő kiszemeltet*. Sorsuk iránt általános a részvét, mert mindkettőnek nagy esaládjá van. A bányakapitányság megindította a vizsgálatot, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 17. Az aradi és csanádi egyesült vasutak vonatkísérő személyzetének táncvigalma (Városliget.) — Az aradi asztalossegédek táncestélye (Iparosház.) — A Simonyfalva és vidéke hölgyeinek táncvigalma (Tűzoltó-egylet.) — A borosjenői járási vöröskereszt főkegyesület hangversenynyel egybekötött táncestélye (Kaszinó.) — A kurticsi olvasó-egylet táncestélye (Nagyvendéglő.) — A pécskai aranyifjúság táncestélye (Heller szálló.)

Február 18. A magyarországi cipész és csizmadia munkások és munkásnők aradi csoportjának táncmulatsága (Tóth-vendéglő.) — Az ő pécskai onkéntes tűzoltó-egylet táncvigalma (Kaszinó.)

Február 24. Az aradi állami főreáliskola ifjúságának hangversenynyel egybekötött táncestélye (Iparosház.) — Az arad-zsigmondházi jótekonycélú Petőfi asztaltársaság táncvigalma.

Február 25. A borossebesi kaszinó táncestélye. — Ifjúsági-kolón táncestély (Iparosház.) — A kurticsi iparos olvasókör táncvigalma (Nagyvendéglő.)

Március 3. Az aradi vaskereskedők és alkalmazottak nyugdíjgyuleteinek táncvigalma (Központi Szálló.)

Március 10. Az aradi sportkedvelő ifjúság táncmulatsága (Iparosház.)

(=) **A tanítók köszönete.** Aradvárosának nemeseen érző közönsége ismételtén bizonyosságot tett arról: minő igaz tisztelettel és jóakarattal viseltetik gyermekei oktatói, nevelői iránt. Az ideai tanítókból erkölcsi és anyagi sikerei a társadalomnak Arad tanítószaga iránt érzett szeretetének kifejezése volt. Ezen igen értékes kincset nem szavakkal, hanem kötelességeinknek odaadó teljesítése által fogjuk a jövőben is meghálálni. A február hó 1 én rendezett tanítóba! jövedelme: 2230 kor. 24 fillér volt; a kiadások 409 kor. 24 fillérre emelkedtek és így a *tiszta jövedelem 1821 korona*. Ezen fényes sikeret az igen tiszteit közreműködőn kívül az egyes adakozóknak, a jólelkű segítőknak és felülfizetőknak, valamint Arad áldott lelkű közönségének köszönhetjük. A mindenható Isten áldja meg mindazokat, akik az aradi tanítók segélyalapjának nemes törekvéseit szeretettelkel megajándékozták. *Az aradi tanítótestületet segélyalapjának kezelő bizottsága.*

(=) **Sportestély Aradon.** Az aradi sportkedvelők és a „Toldi Atléta Klub” március hó 10-én tartják táncal egybekötött sportestélyüket, amelyet a külföldi atléta estélyek mintájára rendeznek. Az estély érdekességét nagyban növelni a *Nagy István* budapesti és *Nagy Sándor* aradi birkozó bajnokok közötti mérkőzés, amelynek az lesz a győztese, aki ellenfelet két ízben legyőzi. A birkozó versenyen részt vesz még *Hollubán Ferenc* bajnok az osztrák-magyar mérkőzés egyik győztese is, aki *Nagy Sándor* tanítványa. A kard és törversenyben megigérte részvételét *Giroldini Fedoric* velencei vívótanár, így tehát ez a verseny nemzetközi jellegű fog őlteni. A versenyek megtekintésére külön is kiad jegyeket a rendezőség.

(=) **A kurticsi iparos olvasókör február hó 10-én ének és színjátékkal egybekötött táncmulatságot rendezett**, mely alkalommal a következő felülfizetések történtek:

Philipp Ferenc (Ujarad) 4 kor., *Becker Vendel* 2 kor., *Selinge Aron* 1 kor. 40 fill., *Finster Antal* 1 kor. 20 fill., *ifj. Leitinger György* 1 kor., *Stuchlik Tivadar* dr. 80 fill., *Wesper Oswald* 80 fill., *Heim Ferenc* 80 fill., *Hartmann Lőrinc* 80 fill., *Born Antal* 60 fill., *Habl Erzsébet* 40 fill., *Koloschi Miklós* 40 fill., *Urbán Gáspár* 40 fill., *Szélts József* 40 fill., *Kandler János* 40 fill., *Linhart Ferenc* 40 fill., *Schrefl Ferenc* 20 fill., *Kirz Nándor* 20 fill., *Surai Károly* 20 fill.

(=) **A kurticsi iparos olvasókör február hó 25-én a nagyvendéglő nagytermében, a könyvtáralap javára, zártkörű táncvigalmat rendez.** Belépődíj személyjegy 80 fillér, családjegy 2 korona.

Nagy vihar a közgyűlésen. Egy szótöbbség.

Kinos jelenetek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14

Párját ritkító viharos jelenetek színlépe volt ma Arad város törvényhatóságának közgyűlési terme. A vihar abból a politikai természetű kérdésből kifolyólag tört ki, hogy: kézbesítsenek-e a z exlex ideje alatt az aradi pénzügyigazgatóság által a város főkapitányához kézbesítés miatt átküldött fizetési meghagyások, vagy sem?

A január havi közgyűlés, ahol ez a kérdés szintén felmerült, Schwarz Jenő dr. indítványára a jogügyi bizottsághoz utasította az ügyet véleménynyilvánítás végett. A bizottság január 15 iki ülésén úgy határozott, hogy a fizetési meghagyások kézbesítését meg kell tagadni. Ezzel szemben a tanácsnak a mai közgyűlés elé terjesztett javaslata az volt, hogy a fizetési meghagyások kézbesítését egyelőre függőben kell tartani és a kérdés érdemében csak akkor határozzon a közgyűlés, ha a pénzügyminiszter egy hozzá sürgősen intézendő felterjesztésre válaszol s leiratában határoz afelől, hogy a fizetés kötelezettsége az exlex megszűntétől, avagy a fizetési meghagyás kézbesítésének napjától számít-e?

Ez a jelentéktelennek látszó kérdés kavarta fel ma a közgyűlés nyugalmát. Az ellenzék, amely tegnapi bízalmas értekezletén a fizetési meghagyások kézbesítésének megtagadása mellett foglalt állást, teljes számban felvonult a közgyűlésre.

Az ellenzék álláspontját Barabás Béla fejtette ki tüzes hangú beszédben, amelynek lényege az volt, hogy a jelenlegi kormánytól mindent meg kell tagadni. Steinhardt Mór dr. ezzel szemben olyan értelmű indítványt terjesztett a közgyűlés elé, hogy a tanács javaslatát utasítsa vissza és bizza az ügy elintézését az illetékes közegre.

Három ellentétes indítvány állott tehát egymással szemben. Es majdnem megtörtént a párját ritkító eset, hogy a közgyűlés a háromszori szavazás dacára határozathozatal nélkül oszlott volna szét. A tanács javaslatát és Barabás Béla indítványát ugyanis elvetette a közgyűlés. Ezután Steinhardt Mór dr. indítványára történt a szavazás, amelynél szavazategyenlőség mutatkozván, csak egy szavazattöbbséggel, Institoris Kálmán polgármester szavazatával fogadta el a közgyűlés Steinhardt Mór dr. indítványát.

Az ellenzék felháborodva tiltakozott az eredmény ellen és nagy zajjal vonult ki a teremből. Az ellenzéki városatyák körében — értesülésünk ozerint — bizalmatlansági indítvány beadására készülnek a tanács ellen.

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósítást adjuk:

(A vihar előszöle.)

Institoris Kálmán polgármester délután négy órakor nyitotta meg a közgyűlést, bejelentvén, hogy Mairevite Mór bizottsági tag tagsági jogáról lemondván, helyette Lusztig Armin póttagot hívta be. A közgyűlés ezt tudomásul vette.

A behívott póttartalékosok családjának segélyezése tárgyában tett indítványt, amelyet Barabás Béla országgy. képviselő adott be, a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Ezután következett a mai közgyűlés viharokat okozó pontja: a jogügyi bizottság jelentése a kibocsátott fizetési meghagyások kézbesítése ügyében.

Lőcs Rezső adóügyi tanácsnok felolvasta a tanács javaslatát, amelyet fentebb ismertettünk.

Már a tanács javaslatának felolvasása sem ment simán. Az ellenzék folytonos közbeszólásokkal zavarta Lőcsöt, különösen akkor, amikor a javaslatnak azt a részét olvasta fel, hogy e kérdésben felterjesztés intézendő a kormányhoz, illetve a pénzügyminiszterhez.

Az ellenzék ennek hallatára zajos felkiáltásokban tört ki. Nagy Sándor országgyűlési képviselő éles hangon kiáltotta:

— Melyik kormánynak? A jelenleginek?

Amikor Lőcs a javaslatnak ahhoz a részéhez ért, hogy a közgyűlés védje meg a tisztviselőket az esetleges bírságolástól, Nagy Sándor dr. közbekiáltott:

— Nem fogják önöket megbírságozni! Ilyen gutgesinnt tanácsot nem bírságoznak meg!

(Barabás beszél.)

A tanács javaslatának felolvasása után Barabás Béla dr. állott fel szólásra. A közgyűlés feszült figyelemmel várta az ellenzék vezérének beszédét és hirtelen halotti csönd támadt a teremben.

Barabás azzal kezdte beszédét, hogy ez a kérdés nem a törvény szövegének magyarázásával intézendő el, hanem az alkotmányjogi szempont kell, hogy urálja a közgyűlést. Egy olyan kormánynak mint a mostani, ne adassék semmi lehetőség, hogy akár csak egy garashoz is kényszereszközökkel hozzájusson. (Helyesítés a jobboldalon.) Azoknak, akik a szigorú törvénymagyarázathoz ragaszkodnak, ez bizonyos körülmények között megbocsátható. De minden olyan intézkedés, amely arra irányul, hogy általa a kormány törvénytelen pénzekhez jusson, egyenesen és szigorúan visszautasítandó. Éppen most írják a lapok, hogy a király Nyíri Sándor vezérőrnagyot királyi biztosnak nevezte ki, azzal a megbízatással, hogy mutassa be a képviselőház a főrendiház elnökeinek az országgyűlésnek a hó 19-én való összehívásáról szóló királyi kéziratot, és amennyiben ezek a felhívásnak nem volnának hajlandók eleget tenni; úgy megbizta a király Nyírit, hogy mint kormánybiztos hívja össze az országgyűlést, a melyet azután, ha szükséges: karhatalommal oszlasson fel. Most, amikor a király rugja félre az alkotmányt, Arad becsületes és tisztességes polgárai tudni fogják kötelességüket. Nem azt kutatja a szónok, hogy a tanács javaslata törvényes-e vagy sem? Minthogy küszöbön állunk a legрутabb, a legpimaszabb abszolútizmusnak: Arad becsületes polgárai ezt nem fogják tűrni.

Barabás ezen szavaira elementáris erővel tört ki a lelkesedés az ellenzék táborában. Viharosan tapsolták a szónokot, aki csak percek mulván juthatott szóhoz.

Barabás ezután így fejezte be beszédét:

— Ne legyen ember ebben a teremben, aki ennek a kormánynak segédkezet nyújt. Aki becsületes magyar ember, az szavazzon velem.

A beszéd óriási hatást keltett a jobb mézőn. A helyeslő felkiáltások egész áradata zuhogott fel.

A polgármester hosszasan rázta a csengőt, míg szóhoz birt jutni. A zaj lecsillapultával bejelentette, hogy hárman jelentkeztek szólásra. Steinhardt Mór dr., Mülek Lajos dr. és Nemess Zsigmond dr.

(Kezdődik a vihar.)

Elsőnek Steinhardt Mór dr. állott fel szólásra, de nem engedték rögtön szóhoz jutni. Nagy Sándor volt az obstrukció vezére.

— Gyalázat, hogy ellene mer szólni! — kiáltotta Steinhardt felé.

— Honnan tudja, hogy ellene szól? — vágta vissza a baloldalról.

De a sok lármának egy volt a vége: Steinhardt Mór dr. mégis csak elmondhatta beszédét:

— Megrettentem attól a gondolattól, — kezdte Steinhardt — hogy kimondjam véleményemet, mert félek, hogy félremagyarázzák szavaimat és azt hiszik, hogy Barabás Béla ellen beszélek, pedig érdemben helyeslem állásfoglalását.

A mostani kormánynak — folytatta a szónok — egy krajcárt sem szavaz meg. Most azonban csak a fizetési meghagyás kézbesítéséről van szó. Ezekben a fizetési meghagyásokon rajta van, hogy csak az exlex utáni 30 napon belül fizetendők. Ha nincs rajtuk, akkor vissza kell utasítani. Ezen fizetési meghagyás alapján a kormánynak senki sem köteles egy krajcárt sem fizetni. Amennyiben a főkapitány a fizetési meghagyást nem kézbesitené, úgy nem csak hogy megbírságozható, hanem megbírságozandó.

Barabás és Nagy Sándor nem helyeselte Steinhardt dr. ebbeli véleményét.

— Olyan törvény nincs, jelentette ki Nagy Sándor.

— Majd felolvasom a törvényt, tette hozzá Barabás.

— Felesleges, mert már felolvastam, szólt vissza Steinhardt. Nem a hazafiság, hanem a törvény és észszerűség kérdéséről van itt szó. Nem fogadom el a tanács indítványát.

— Mert az kevés a kormánynak! kiáltotta Nagy Sándor dr.

— A kormányt átengedem Nagy Sándornak, egye meg! — vágott vissza Steinhardt.

— En egyebet tennék vele, én felakasztanám! — bódította tovább Nagy Sándor, kinek ezen mondása élénk visszhangra talált a jobboldalon.

A továbbiakban Steinhardt kijelentette, hogy mint jogász beszél. Meg kell tartani a törvényt. A pénzügyminiszter nem illetékes ebben a kérdésben, amely a közigazgatási bírósághoz tartozik. Ha nem kézbesítik, akkor a törvényhatóság tartozik kártérítéssel.

— Erre nincs törvény, kiáltotta Nagy Sándor dr.

Barabás csillapította:

— Hadd csak beszélni. Fejéhez vágom a törvényt és felolvasom!

Steinhardt pedig így fejezte be beszédét:

— Indítványozom, hogy méltóztassék az ügyet a napirendről levenni. Ott a főkapitány, az tudja mit tegyen.

(Barabás replikája.)

Steinhardt beszéde után ismét Barabás Béla állott fel és élesen megtámadta Steinhardtot.

— Steinhardt félrevezeti a közgyűlést — jelentette ki többek között.

Majd felolvasta Barabás, az 1881. IV. törvény cikk 86. §-át, mely szerint csak a törvényesen megszavazott adókat kötelesek a törvényhatóságok közlegei beszédni. Van ezenkívül egy felhatalmazási törvény az adók beszedéséről, amely csak bizonyos határidőre állapítja meg ezt a jogot. Ez a határidő 1904. december 31-én járt le.

— Még egyszer ismétlem, — folytatta Barabás, — hogy az félrevezetés, amit Steinhardt Mór eikövet.

— Ugy van! hangzott jobbról.

— Hogy a fenébe ne! bizonyította Kosuth Pál nagy derűtség közepette.

Barabás áttért ezután a dolog praktikumára, amely szerinte az, hogy azért vagyunk jogászok, hogy a polgárságot védelmezzük, ne az államot. Ha most kézbesítenék a fizetési meghagyásokat, ez tévedésbe ejtene sokakat a felebbezés irányában. És mi lesz akkor a kamattal? A kamatot honnan számítják?

— Kamat nincs! — felelte Steinhardt.

— Persze hogy nincs! Tudom! — folytatta komolyan Barabás.

— Ha tudja akkor minek kérdi? — kérdezte Steinhardt környékéről valaki.

— Éppen azért kérdi! — adta meg a kérdésre ezt a kevésbé bölcs feleletet egy város atya.

— Akik megkapják a fizetési meghagyást, azok fizetnek is — szolt tovább Barabás Béla. — Itt van a kutya eltemetve. Azt kell megakadályozni, hogy még esetleg se fizessen valaki. Ne adjunk erőt az abszolút-kormánynak. Alkotmányjogi szempontból minden erőnkől pusztítania kell az abszolút rendszert.

— Ott egyek leszünk! kiáltott Barabás felé Nemess Zsigmond dr.

(A főkapitány nyilatkozata.)

Ezután Sarlót Domosos főkapitány állott fel szólásra. Kijelentette, hogy őt meg fogják bírságotlani. Már meg is fenyegették.

— Ha engem a tisztelt törvényhatóság áldozatul akar odadobni, akkor úgy fogok tenni, amint azt érdekelm és családom érdeke hosszú közszolgálati pályám után megkívánják! — jelentette ki végül, élénk helyeslések közepette.

— Nyugodjék meg főkapitány ur, nem dobjuk oda áldozatul! — szolt Nagy Sándor.

Mülek Lajos dr. támadja a főkapitányt ezen nyilatkozatáért. Kijelenti, hogy törvénytelen kormánynak törvénytelen meghagyásait nem szabad végrehajtani a városnak.

— Majd ha ki lesz róla a bírság, akkor tessék itt bemutatni. Elvállaljuk a felelősséget! — kiáltotta Nagy Sándor dr.

(A Barabás-kormány.)

Steinhardt Mór dr. védekezett ezután a félrevezetés vádjá ellen. Barabás szavaiból azt értette, hogy ő vagy számárul, vagy gazul cselekedett.

— Van még egy harmadik eset is, a félreértés, szolt közbe Nagy Sándor.

— Eredj fel kezét csókolni Fejérváryhoz. Jobb lesz! kiáltotta Barabás.

— Nem kezét, hanem egyebet! — füzte hozzá Nagy Sándor.

— Barabás tévedett, — folytatta Steinhardt, — mert más törvényt olvasott fel. Nem ad segítséget a kormánynak olyanhoz, ami nem jár neki. A fizetési meghagyás után fizetendő összegeket nem ez a kormány fogja megkapni, hanem a Barabás féle kormány, a koalíció kormánya.

— Senki se kapja! — szolt Barabás.

— Arról van szó, hogy el ne évüljön, vetette ellen Steinhardt.

— Csak hadd évüljön el. Jótállást vállalunk, Steinhardt ur. *En megfizetem!* — replikázott Barabás.

(Névszerinti szavazás.)

Institóris Kálmán polgármester ezután bejelentette, hogy husz törvényhatósági bizottsági tag névszerinti szavazást kér, amit el is rendel.

Mülek Lajos dr. erre az ügyrendhez kér szót. A polgármester ezt megtagadja.

— Látja elnök ur, hogy nem ismeri az ügyrendet! — szolt élénk derűtséget keltve Mülek Lajos.

— Ezután felelvasták a husz aláíró nevét,

ami parázs vitákra adott alkalmat, mert az aláírók között egy már nem volt jelen.

A szavazás elrendelése előtt Schwartz Jenő dr. kért szót, aki kijelentette, hogy minthogy ő volt a múlt közgyűlésen az indítványozó, jogosan megilleti a végszó.

— Ó, óh, óh! Tévedés! — magyarázták meg neki.

— Azt roppant nehéz lesz megtartani! — kiáltott Nagy Sándor.

— Szavazzunk! Szavazzunk! — haagzott fel a baloldalon.

Erre Institóris Kálmán polgármester első sorban elrendelte a szavazást a tanács javaslatára. Vannay Gyula tb. főjegyző olvasta a névsort. De az ellenzék ismét zajongani kezdett.

— Ne tessék obstruálni. Ez nem ide való, ez a képviselőházba való — kiáltotta a polgármester, miközben erősen rázta a csengőt.

Vannay tb. főjegyző erre újból elkezdte a névsor felolvasását: Avarffy Imre, Adler Andor, Barabás Béla . . .

Az első három felhívott a tanács javaslata ellen szavazott. Az ötödik és a hatodik is. Sőt a negyvenedik is, mire Institóris polgármester megkérdezte, hogy hát minek is folytatják a szavazást. Es igaza is volt, mert még a hetvenedik sőt az utolsó bizottsági tag is nemmel szavazott, ami azt jelentette, hogy a tanács javaslatát egyhangulag elvetették.

(Barabás indítványa.)

Vannay tb. főjegyző ezután ismét előről kezdhetette. Most Barabás indítványa került szavazás alá. Az ellenzék izgatottan mozgott a helyén. Sejtette, hogy csak pár szavazat különbséggel fog eldőlni a kérdés. És úgy is volt.

A szavazás változatosan ment. Egy igen, egy nem. Salacz Gyula a Barabás indítványa ellen szavazott, mire ez izgatottan kiáltott fel: — Szegény Magyarországnak! Megérdemli a korbácsot.

— Hisz már meg is kapta! — szolt vissza Salacz.

— Igen, az ilyen emberek csinálták mint maga! — vágott vissza dültől remegve Barabás.

— Ti csináltátok, ti! — replikázott Salacz.

Szalay Arnold dr. így szavazott:

— Háromszor igen!

— Nagy ember! mondta gúnyosan Salacz.

— Persze, hogy nagy ember! — magyarázta Mülek Lajos.

— Na ha Mülek mondja, akkor bizonyosan az. Mülek szaktekintély a nagyság terén! — gúnyolódtak a baloldalon.

(Kitör a vihar.)

Megszámították a szavazatokat és kiderült hogy Barabás indítványa két szótöbbséggel elbukott. A tanács is az indítvány elvetésére szavazott. Oriási felháberodás tört ki erre az ellenzéken. Barabás magából kikelve kiabált.

— Rosszul számították össze a szavazatokat.

— Ezt a tanács csinálta! — kibuktatjuk valamennyit.

— A tanács az abszolútizmus szolgálatába szegődött.

Újból átvizgálták a szavazati listát, de ismét csak ez az eredmény sült ki. Közben azonban az ellenzék kisütötte, hogy Lusztig Ármin nem gyakorolhatta szavazati jogát, mert csak most hívták be.

— Lusztig szavazatát törölni kell! — kiabált Szalay Arnold dr.

— Meghamisítják a listát! — kiáltották mások.

Lusztig szavazatát erre Institóris érvénytelennek nyilvánította.

De azért az indítvány ellen szavazóknak még mindig volt egy szótöbbségük. Ezt azonban

nem akarta elhinni az ellenzék. Barabás Béla egy újságíró jegyzetét lobogtatta és dühösen kiáltott a polgármester felé;

— Az eredményt hamisan hirdették ki! Nekünk van egy szavazat többségünk! Itt vannak az újságírók jegyzetei.

— Én fölesküdtöm tisztviselő vagyok. Egy szavazatért nem fogok hamisítást elkövetni. Vagyok olyan megbízható, mint egy újságíró! — vágott vissza izgatottan a polgármester.

E kijelentés után a polgármester végérvényesen kihirdette, hogy a közgyűlés Barabás Béla indítványát negyvenhét szavazattal, negyvenhat ellenében elvetette.

(Megtámadják a tanácsot.)

Az eredmény kihirdetése után fokozott erővel tört ki a vihar. Az egész jobb mező felugrott és ökleivel megfenyegette a polgármestert és a tanácsot.

— Gazság! Gyalázat! Az abszolútizmus szolgálatába szegődtek. Jöjjenek csak az új választások, kibuktatjuk valamennyit.

— Varjassy ur kurizál nekünk, hogy polgármester lehessen, de abból nem lesz semmi! — kiáltott Barabás.

Varjassy Lajos h. polgármester izgatottan ugrott fel a helyéről és az ellenzék felé tartott.

— Mit akarnak tőlem? Tetszik valami az uraknak? — kérdezte remegő hangon.

— Nem lesz polgármester, ne kurizáljon. Kibuktatjuk! — volt a felelet.

(Ujabb vihar.)

Végre nagynehezen elült a vihar és a polgármester elrendelte Steinhardt indítványára a szavazást. Vannay tb. főjegyző harmadszor is felolvasta a névsort és a szavazás eredménye az lett, hogy 47 szavazat állott 47 szavazattal szemben.

— Minthogy szavazategyenlőség forog fenn, törvényadta jogomná fogva élek szavazati jogommal és az indítvány mellett szavazok! — jelentette ki a polgármester.

— Hiszen egyszer szavazott már, támadt a polgármesterre több ellenzéki városatya.

— Kikérem magamnak az inszinuációt! — válaszolt a polgármester. Kihirdetem, hogy a közgyűlés Steinhardt Mór dr. indítványát egy szótöbbséggel elfogadta. Az idő előrehaladottsága miatt a közgyűlést felfüggesztem.

A polgármester ezután felkelt helyéről és távozni akart, mire az ellenzék újabb viharban tört ki.

— Meg akarnak szökní!

Szalay Arnold dr. odugrott Kádas Kálmán főjegyző elé és disznóságnak nevezte a tanács eljárást. Mülek Lajos magából kikelve hadonászott és torkaszakadtából kiáltotta, hogy a tanács eljárása hazafias. Egy városi atya erre Szalay Arnold elé ugrott:

— Hol a tisztí ügyész? Hívják vissza a tisztí ügyészt. Meg kell indítani a széksértési pört! — kiáltotta.

Varjassy Lajos h. polgármester a felhevült városatyát átkarolta és kérte, hogy távozzék a teremből.

(Az előszobában.)

Az előszobában ezalatt szintén heves jelenetek játszódtak le. Az ellenpártiak dühösen neki támadtak egymásnak.

Kossuth Pál gyógyszerész, Éles Ármin bizottsági tag felé fordult és magából kikelve hadonászott.

— Ezt a zsidók csinálták! — kiáltotta. Maguk csinálták, zsidók.

Adler Andor bizottsági tag tiltakozott Kosuth kijelentése ellen:

— A zsidók hazafiasan viselkednek és mindenkor vannak olyan hazafiak, mint az, aki ezt a cudár nyilatkozatot tette.

Közben a vita színhelyére érkezett *Eles Béla* dr., *Eies Ármin* fia, aki erőlyesen fordult Kossuthhoz:

— Hogy merészel ön egy öreg embert megtámadni? Kicsoda maga?

A heves vitatkozás egyideig tartott még, de lassankint kiürült az előszoba.

Hat óra után pár perccel csöndes volt minden, hogy a holnapl napon ujult erővel kezdődjék ismét a harc.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Bohémszereltem, operett (Páratlan bérlet.)

Péntek: Dorrit kisasszony, színmű. Bemutató előadás. (Páros bérlet.)

Szombat: Dorrit kisasszony, színmű. (Páratlan bérlet.)

Ács Katica.

Ács Katica minden reggel
Lejárt a Tiszára,
Bozsó Péter fölültette
Karcu csónakjára.
Atölelte, cirógatta,
Melengette,
Délebedig elringatta,
Elrengette,
Mert nagyon szerette!

Ács Katica minden este
Daru Gerót várta,
Mikor megjött: szerelemmel.
Két karjába zárta.
Csak csókolta, szóhoz jutni
Sem engedte
Kakasszóig, elringatta,
Elrengette,
Mert csak őt szerette.

Ács Katica egy nap, mikor
Lement a Tiszára,
Nem jött vissza aznap délben
A harangozásra.
Tisza habja csókolgatta,
Cirógatta,
Mindörökre elrengette,
Elringatta.
Vajjon ki akarta?

Bródy István.

A huszonegyes halottja.

(Emberhalál két hatosért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14.

Feray-Nagy-Iratosen mult esztendő végén a kártyajáték, különösen a hazardjáték alaposan lábrakapott. A tiltott divat csak akkor hagyott kissé alább, mikor a hazardjáték egyszerre két embert rontott meg: egyiket a halálba, másikat a fogházba vitte.

December utolsó napjainak egyikén az *Engel*-féle korcsma udvarán levő üres dohánypajtában nagyban folyt a huszonegyezés. A bankot *Horváth Antal* fiatal és jó módú gazdalegény adta, de nem volt szerencséje. Már elveszített négy öt bankot s alaposan ingerült állapotban volt, mikor *Szikszai János*, a játékosok egyike megütötte a bankot, melyben két hatos volt. Sikeres „gusztá” után kivágta a huszonegyet és kihuzta a bankot. *Horváth* is vett kártyát s miután neki is huszonegye lett, tiltakozott a pénz kihuzása ellen.

Ebből azután óriási kavargás támadt, aminek az lett a vége, hogy *Szikszait* kizárták a játékból és kizavarták a dohányszínből. *Szikszai* el is ment, de a két hatost nem adta vissza. *Horváthot* azonban nem hagyta nyu-

godni pénzének elvesztése s elhatározta, hogy azért véres bosszút áll. Dühében az istállóba rohant, felkapott egy vasviliát, s *Szikszai* után sietve, annak fejére több oly hatalmas csapást mért, hogy a szerencsétlen ember összeesett s néhány óra múlva meghalt.

A felhevült gyilkost rögtön letartóztatták s beksérték az aradi ügyészség fogházába. *Horváth Antal* apja vagyonos ember lévén, egész vagyonát biztosítékként avarta deponálni, ha fiát szabadlábra helyezik. E kérelemnek azonban az ügyészség nem adott helyett s a mai esküdtszéki tárgyaláson a foglyok darócruhájában állott a törvényszék elé *Horváth*. Az ügyész halált okozó súlyos testisértésért vádolta meg a fiatal legényt, az esküdtek azonban *Rosti Rózsa* dr. védőbeszédje után csak erős felindulásban történt, halált okozó súlyos testi sértés bűntetésben mondotta ki bűnösnek a vádlottat, akit erre a törvényszék 3 és fél évi fogházra ítél el. Az ítélet ellen a védő semmisségi panaszszal élt, s kérte védenccé szabadlábra helyezését, amit a bíróság arra való tekintettel, hogy a vagyonos legény szökésétől nem kell tartani, el is rendelt.

A tárgyalást *Köller János* vezette. A vádhatóságot *Kovács József* dr. alügyész képviselte.

Az izraelita leányárvaház tervei.

(Építkezés előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14.

Fischer Eliz, mint ismeretes, pár évvel ezelőtt elhatározta, hogy tekintélyes összegre rugó vagyonát egy Aradon létesítendő izraelita leányárvaház céljaira fordítja. *Fischer Eliz* ezen elhatározását végrendeletbe is foglalta.

Nemrégiben azonban sikerült *Fischer Eliz* eredeti tervének olyképen való megváltoztatására bírni, hogy már életében építtesse meg a leányárvaházat. Amint azt már megirtuk, *Fischer Eliz* meghajolt a felhozott érvek előtt és Budapesten tanulmányozta az ottani leányárvaházat, amelynek mintája után akarja az intézetet Aradon megépíttetni.

A budapesti árvaházak megtekintése után *Fischer Eliz* megbízta *Niga János* műépítész a terv elkészítésével. Egyben megbízta azzal is, hogy az Aréna-épület *Batthyány-utcai* homlokzatának tervét is elkészítse.

Niga János műépítész a napokban elkészült úgy az árvaház, mint az építendő bérház terveivel, amelyeknek részletes leírása ez:

A *Batthyány-utcai* oldalon épülő bérháznak, amelynek jövedelme szintén az izraelita leányárvaház fenntartási költségeinek fedezésére fog szolgálni, építési költségei 120.000 koronát tesznek ki. Az leányárvaház helyiségei a régi aréna helyén épülnek. Az árvaház homlokzata 65 méter hosszú lesz és 250.000 korona költséggel épül. A kétemeletes románstíliú épület a terv szerint teljesen szabadon fog állni.

Az épület díszes vasráccsal lesz körülövezve. Az első és második emeleten tantermek, hálótermek, dolgozó szobák, foglalkoztató helyiségek, betegszobák és fürdők lesznek, a melyekben 80 gyermek talál helyet. A közepen egy díszes imaház épül a gyermekek számára.

Niga műépítész a napokban fejezi be a költségvetés elkészítését, amelyeknek megállapítása után megteszik a lépéseket a munkálatok kiadására.

Panamázó király.

(Egy szenzáció rőpirat.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 14.

A panamisták táborában nagy lehet az öröm. Megszaporodtak. Es aki közülük keveredett, koronás fő, európai fejedelem, művelt ország ura. Őt nem lehet bíró elé idézni, neki nem kell félni sem a vád alá helyezéstől, sem a letartóztatástól. O olyan minősítéssel rendelkezik, mint megvádolt kollegái közül egyik sem. A panamisták tehát felemelkedtek, mert egy egy királyhoz csak felemelkedni lehet és mátol kezdve nincs senki, aki a panamistát lenézheti, mert a királyi fő ismét nagy tekintélyt szerzett nekik.

Panamával vádoltak már törvényhozót, aki felhasználva összeköttetését, meggyőződése és tisztessége ellenére sápot csinált magának a közvagyonból. Panamával vádoltak már minisztert, aki hajlott a csábitó, vesztegető befolyásra és megkárosította az államot. Panamával vádoltak már mindenféle közfunkcionáriust. De királyt, uralkodó fejedelmet nem vádolt még senki sem azzal, hogy elsikkasztja az állam jövedelmeit, eltulajdonítja a közvagyonot és olyan üzleti vállalkozásokat folytat az állam tulajdonával, amelyek a büntető törvénykönyvnek nem is egy, hanem több szakaszába ütköznek. *Lipót*, a belgák királya, az az uralkodó, aki több nevezetes sajtóságán kívül ezzel a kiválósággal is eldicelkedhetik. Fulminans rőpirat jelent meg ellene Brüsszelben, amelyben nyíltan, az adatok és okiratok egész terjedelemben való feltárása mellett vádolják a belga államvagyon hallatlan megdézsmálásával.

A rőpiratnak *Félicien Cattier*, brüsszeli egyetemi tanár a szerzője, aki írása során szenzációk leleplezésekkal szolgál arról, hogy *II. Lipót* király hogyan tette személyes tulajdonává az egész Kongó államot, amelyet kizsákmányol, s míg a Kongó gyarmat minden jövedelmét a magánának foglalja le, addig a közigazgatási költségekkel a belga büdzsét terheli. *II. Lipót* király kirabolja alattvalóit, korrumpálja az országát és megvásárolja a sajtót.

Megírja *Cattier*, hogy a kongói koronauraldom, ami alatt *Lipót* királynak személyes tulajdona értendő, 289,375 négyzet kilométer. Ez a terület magába foglalja az afrikai ugynevezett „kaucsuk zóná”-nak huszonkilenc százalékát, amelynek terményeit 1896. óta aknázza ki a király. Az eddig elmúlt kilenc esztendő alatt a Kongó-gyarmat tízenegyezeröttszáz harmincnégy tonna kaucsukot produkált. *Lipót* király vagyona egyedül a kaucsuk eladásból 80.788,000 frankkal gyarapodott. Hivatkozik *Cattier* arra is, hogy 1903. július harmadikán *Smet de Naeyer*, akkori miniszterelnök a parlamentben kijelentette, hogy a korona jövedelmét kulturális célokra fordítják. A tanár azonban utána járt a dolognak és kiderítette, hogy ebből a jövedelemből a király soha egy centimeot sem szánt — közcélokra, e helyett újabb vállalkozásokba kezdett: Villákat vásárolt, szállodákat, házakat, amelyek így szintén személyes tulajdonává lettek. Csak 1901. óta kilencvennégy épületet vásárolt Brüsszelben *Lipót* király, ezenkívül Lauckenben kastélyt építtetett, Ostendében szállodákat.

A rőpirat óriási izgalmat keltett Brüsszelben. A sajtó kormányparti része sem meri nyíltan megvédelmezni a királyt és csak egynehány újságban jelent meg behatóbb védelem, amelynek az a veleje, hogy a Kongó államot *Lipót* alapította és csak egészen természetes, hogy az alapító nem engedi át másnak az üzlet első jövedelmeit.

Ha azonban példának okáért a habsburg-

magánvagyon kezelősége az osztrák-magyar hadsereg katonáival végeztetné a mezél munkát a Habsburgok magánvagyonához tartozó birtokokon, ebből bizonyára nagy botrány kerekednék. A belg. király eljárásában nincs kifogásolni való, ha azt, amit maga szerzett, a maga javára kezelte és ha, amit a magáénak vall, tényleg maga is szerzte. Csak hogy Lipót esetében ennek épp a megfordítottja áll. Mert a Kongó-államot nem Lipót szerzte, tehát az állam nem az övé, másodsor, mert az államot Belgium adminisztrálja és a hasznát mégis a király vágja zsebre.

Pittner Aurél szabadlábán.

Bűnös-e, vagy beteg?

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 14.

Pittner Aurélnak, a szörnyű bűnnel vádolt makói tanárnak bűnpörében — amint Szegedről táviratozzák, — Magay Lajos vizsgálóbíró tegnap este Makóra utazott s ma hat leányt s ezeknek édesanyját s még két tanut kihallgatott a vádakra vonatkozólag. Hogy milyen határozatot hoznak a mai kihallgatásokról kifolyólag, azt még a vizsgálóbíró sem tudja; mert a megidézetek közül nem jelent meg Söki Mária 14 éves leány, aki a csendőrök előtt azt a vallomást tette, hogy őt Pittner Aurél, amikor őt magához édesgette, elaltatta.

Ennek a leánynak és még néhány fontos tanunak a kihallgatása van még hátra, hogy a vizsgálat befejeződjék. Az eddigi vallomásokból nem állapíthatók meg azok a vádak, amelyeket az ügyészség indítványa és a csendőri jelentés tartalmaz, de voltak olyan vallomástételek is, amelyek nem zárják ki a tanár bűnösségét. Beavatott helyről nyert információk szerint, ha a további vizsgálat rosszabb adatokat nem fog kideríteni, mint a mai kihallgatáson kiderültek, Pittner Aurélt még ezen a héten szabadlábra helyezik, ami még azonban nem jelenti azt, hogy az eljárást megszüntetik ellene. Először majd a vádtanács fog határozatot hozni.

(A piruló forint.)

Ebben az ügyben a legjelentősebb esemény, ami ma történt, az, hogy az ügyészségtől ma megkeresés érkezett a makói rendőrséghez, melyben a kiegészítő nyomozás megejtését kéri az ügyészség és felhívja a figyelmét a csendőrségnek arra a körülményre, hogy az ügyben sértett félként szereplő egyéneket egy asszony befolyásolni igyekszik s állítólag pénzzel vess rá némielyeket, hogy a tanár ellen ne tegyenek terhelő vallomást.

Magay Lajos vizsgálóbírótól vett információk szerint ma a kihallgatottak legnagyobb része úgy vallott, hogy a tanár nem bűnös az ellene felhozott cselekedetekben. A kihallgatott leányok nem tagadják, hogy volt kalandjuk a tanárral, de ebben a tanárnak olyan része nincs, amely bűnvádi eljárást vonna maga után. Ezeknek a leányoknak a vallomása annál is inkább érdekes, mert a csendőrség előtt homlokegyenest ellenkező vallomást tettek, azt mondták, hogy a tanár tényleg merényletet követett el felük szemben.

(Terhelő adatok.)

A vizsgálóbíró előtt ma csak Pittner Aurél ház mestere tett súlyosító vallomást. E szerint Pittnernél a múlt évben legalábbis ötven ártatlan leányka fordult meg. Volt rá eset, hogy némely estén tíz-tizenkét leányka volt a tanárnál, akik lehetetlen orgiákat vittek véghez a lakáson. Ezeket a leányokat Pittner pénzelte; cukorral és más édességekkel csalogatta magához.

Pittner lakásával szemben lakik egy bor-

bély. Ez azt mondja, hogy az utóbbi időben kénytelen volt az ablakát befüggönyözni, mert átlátott a tanár lakásába s lehetetlen volt végignézni szokat az üzelmeket, amelyek ott folytak.

A makói csendőrség erőlyesen nyomoz, hogy újabb adatokkal szolgáljon az ügyben a vizsgálóbírósnak. Most kiderítette, hogy a másik terhelt, Bugyi Magdolna, valóságban piszra vitte leányait, akiknek arcképeit folyton magánál hordta s a főutcán is mutogatta a járőröknek bűnös célból. Nyomában van a csendőrség annak az embernek is, aki lebeszéli az ügyben érdekeltet a terhelt vallomástételről. A csendőrség előtt furcsa az, hogy Balázs Etel és az anyja, Dégi Rozál, Somodi Jánosné és 13 éves Mária nevű leánya, akik a csendőrségnek a felhatalmazást adták a nyomozás megindítására s a legkompromittáltabb vallomást tették a letartóztatás előtt Pittnerre és Bugyi Magdolnára, most a vizsgálóbíró előtt úgy nyilatkoznak, hogy Pittner nem bűnös a terhére rótt bűncselekményben.

Ma egyébként a leányokat orvosilag megvizsgálták, de ez a vizsgálat nem sokat bizonyít.

(Beteg, vagy bűnös?)

Tény azonban, hogy a tanárnak vannak bűnei, amiért összeütközésbe jut a büntető törvénykönyv paragrafusával, de ezek a bűnök, legalább egyelőre, nem látszanak annyira súlyosoknak, mint azokat a csendőri jelentés feltünteteli. Most már csak Söki Mária hátralevő vallomása és más körülmények, melyeket egyelőre titokban tartanak, fogják eldönteni, hogy fentartják-e a vizsgálati fogságot Pittner ellen.

A vizsgálóbíró véleménye szerint inkább egy beteg ember üzelméről van szó, aki inkább megbotrányoztató és tanárhoz nem illő orgiákat rendezett, mint büntetett hajtott végre, bár ez sincs kizárva.

Makón az a vélemény, hogy ha netán megszüntetnék is az eljárást Pittner ellen, onnan bizonyára el fogják helyezni, sőt foglyomt is indítanak ellene.

Magay Lajos vizsgálóbíró pár nap múlva ismét átutazik Makóra, hogy újabb kihallgatásokat eszközöljön Pittner Aurél tanár és Bugyi Magdolna nevezetes bűnügyében.

Zsúr-témák.

Az automobil és a szerelem.

A modern szerelmi romantikának nyugat felé ma már elengedhetetlen kelléke az — automobil. Az ifjú házaspár automobilon kezdik meg a nászutatát, ha pedig a szerelmesek elé akadályok gárdulnak, megint csak az automobil az, amely bisegíti a szerelmeseket. A régi világban a megoldás úgy történt, hogy a szerelmes ifjú lóháton megszóktette kedvesét, utóbb a kényelmesebb kétlovas kocsihoz folyamodtak, de ma már az automobil dominál. A szerelmesek egy hatvan-nyolcvan lóerejű automobilra ugranak, az automobil örült vágatással megindul és a szerelmesek boldogan idézhetik a népmeséből: köd előttem, köd utánam.

Párisban például nem egy szerelmi históriát így oldottak meg — automobilal. Ezt egy élelmes hölgy — mint Párisból jelentik — ki is aknáta oly módon, hogy direkt szerelmesek szöktetésére automobilvállalatot létesített. Ügynököket tart, akik kinyomoznak minden szerelmi történetet és a kellő időben megjelenik a gondviselészerű — automobil. Ilyen eset történt a minap is.

Egy legfelsőbb körökből való ifjunak egy hasonló leánnyal való eljegyzését a két család közt kitört vihangás miatt a leány szülei felbontották. Az automobil vállalat tulajdonosnője azonnal felkereste

az ifjut és keilő magyarázatok után rendelkezésére bocsátotta az automobil. Az ifju kitűnőnek találta az eszmét, sikerült talá koznia szerelmével s rábeszélte a szökésre. Az ifju és a leány az automobilba ültek és elváltak. Néhány nap múlva a szülők bizonyára a leghelyesebbnek fogják tartani, ha az ügyet közönséges polgári módon: házassággal befejezik.

A tulajdonosnő természetesen busás honoráriumot kap az ideért és az automobilért, de az üzlet üzlet és ennek reklám kell. Erről is gondoskodott a kitűnő hölgy, amennyiben a nagy lapok szerkesztőségével előre tudatta, hogy X. Y. szerelmesek ekkor és ekkor szöknek meg X. asszony automobilján. A lapok riportereiket küldék a helyszínre, akik végignézték a szökést, fényképfelvételeket is készítettek és a csinos ügy fejében készséggel csinálnak reklámot X. asszony automobiljainak.

Az üzlet kitűnő, mert mindenki csak nyer rajta; a szerelmes ifju megkapja szive választottját; a lapok kitűnő riporthoz jutnak és az automobil vállalat egyre jobban virágzik.

SPORT.

+ Az Aradi Turista-Egyesület választmánya csütörtökön este 6 órakor az egyesületi helyiségben ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Kirándulási program összeállítás, 1906. évre. 2. Az egyesületi helyiség áthelyezése. 3. Új tagok felvétele. 4. Házi ügyek. 5. Indítványok. Az ülésre kérjük a tagok szives megjelenését. Dr. Schmidt János igazgató, Ritt Gyula titkár.

Abszolutizmus előtt.

A Ház feloszlata.

(Fejérváry a királynál.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 14.

A magyar nemzet elérkezett a legnagyobb megpróbáltatás, az abszolutisztikus kormányzat veszedelméig. Már a küszöbön áll a nyílt, leplezetlen önkényuralom, melynek első ténye a képviselőház törvényellenes feloszlata exlexben, súlyosbitva az össze nem hívás fenyegető ígéretésével. Bécsből azt jelentik, hogy nem lesz abszolutizmus, amíg a kormány annak szükségét nem látja, ez pedig már maga az önkényuralom. 17-ikén, de legkésőbb 19-ikén szétkergetik a képviselőket s ami azután következik, az megismétlődése a 60-as évek küzdelmeinek. Az abszolutizmus ellen egy táborban lesz a nemzet.

Mai távirataink a következők:

Fejérváry a királynál.

Bécsből táviratozzák: A király Fejérváry Géza báró miniszterelnököt ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta. Az audiencia után Fejérváry a kabinetirodába ment, majd visszatért a magyar miniszteriumba. Hir szerint a mai kihallgatáson nemcsak a képviselőház feloszlatajáról volt szó, hanem a feloszlata után teendő intézkedéseket is megvitatta a király a miniszterelnökkel.

Később távirat jelenti: Fejérváry Géza báró holnap estig Bécsben marad és nincs kizárva, hogy holnap újabb kihallgatáson jelenik meg a királynál, dacára annak, hogy a király már jóváhagyta nemcsak a ház feloszlata, hanem mindazon intézkedéseket is, melyeket a kormány szükségesnek tart.

A bécsi jelentések szerint semmiféle abszolutisztikus intézkedések nem történnek mindaddig, amíg a kormány azoknak

szükségességét nem látja. Abszolutisztikus eljárásra a kormány csak végső kényszer esetén ragadtatná magát.

17-ike, vagy 19-ike?

A képviselőház feloszlata most már befejezett tény. *Justh Gyula* házelnököt a mai nap folyamán kétszer is kereste a képviselőházban egy miniszterelnöki hivatalnok, de nem találta ott. A hivatalnok azután *Tóth János* háznagygyal beszélgetett, de üzenetének tartalmát *Tóthnak* nem mondta meg.

Este nyolc órakor *Justh* Budapestre érkezett és rögtön érintkezésbe lépett *Kossuth* Ferencel, aki azután az összes függetlenségi képviselőkhöz a következő sürgönyt menesztette:

— A küszöbön álló házfelosztás végett kerlek rögtön Budapestre jönni.

Hasonló tartalmu táviratokat küldöttek a többi pártok elnökei is pártjuk tagjainak.

Amikor *Justh* este lakására ért, ott találta a miniszterelnökségnek egy levelét, amely hír szerint arra kéri, hogy három napon belül hívja össze a Házat. Miután a feloszlata mindjárt az első ülésen megtörténék, a parlamentet nem február 19-én, hanem már 17-én oszlatnák föl.

E hírrel szemben beavatott bécsi és budapesti források szerint a feloszlata csak 19-én fog megtörténni.

A függetlenségi pártban mozgalom indult meg, hogy huszan kérvényt intézzenek *Justh Gyula* házelnökhöz, melyben a képviselőháznak a feloszlata előtti összehívását kérik. Ezen az ülésen tiltakozni fognak a feloszlata ellen, úgy hogy a feloszlata ülésen vagy egyszerűen tudomásul vennék a királyi kéziratot vagy pedig egészen távolmaradnának az ülésről.

Kossuth Ferenc, *Andrássy Gyula* és *Zichy Aladár* — *Bánffy Dezső* még *Kolozsváron* van — ma a függetlenségi pártkörben hosszú tanácskozást folytattak, amelyen megbeszéltek azokat az intézkedéseket, amelyeket a koalíció a házfeloszlata folytán szükségesnek tart. Egyszermind elhatározták, hogy a képviselőház elnökségének tagjaival holnap délelőtt értekezletet tartanak, melyen véglegesen megállapítják az eljárást a feloszlata kéziratával szemben.

Az abszolutizmus.

Bécsből táviratozzák, hogy a *N. F. Pr.* mai estilapja a következőket írja:

Az országgyűlés feloszlata el van határozva. Hétfőn össze fognak gyűlni a magyar képviselők és főrendiházi tagok, hogy meghallgassák a feloszlata királyi kéziratot. A feloszlataással *Nyiri Sándor* vezérőrnagyot fogják mint királyi biztost megbízni. *Fejérváry Géza* óró miniszterelnök, akit a király ma újra kihallgatáson fogadott, a király rendelkezésére még Bécsben maradt. Ebből azt lehet következtetni, hogy azok a tanácskozások, melyeket a feloszlata tett szükségessé, még nincsenek befejezve, de elhibázott dolog volna a tanácskozások hosszú tartamából azt a következtetést levonni, hogy a házfeloszlata nincs elhatározva és hogy esetleg más döntés is várható, mint a feloszlata.

A feloszlataást a királynak a nemzethez intézendő manifesztuma fogja követni, melynek szövegéről most tanácskozik a király a miniszterelnökkel. Azok az ese-

mények, melyek a feloszlataást követni fogják, megkövetelik, hogy a miniszterelnököt különös fölhatalmasásokkal lássák el. Több megyei és városi törvényhatóságban szenvedélyes mozgalom várható s a *Fejérváry*-kormány, úgy látszik, el van határozva arra, hogy e mozgalommal szemben a legnagyobb határozottsággal fog fellépni. 1861-ben az országgyűlés feloszlata után azokba a törvényhatóságokba, melyek a feloszlata ellen tiltakoztak, királyi biztosokat küldtek ki, akik a törvényhatóságokat feloszlatták. Meglehet, hogy most is ilyen feloszlataásokra fogja magát a kormány elhatározni, aminthogy *Rudnay Béla* budapesti rendőrkapitány már ki is van szemelve arra, hogy mint királyi biztos, a főváros közigazgatását átvegye.

Február 19-ike tehát végzetes nap lesz Magyarország történetében és a koalíció számol is ezzel a megváltozhatlan ténynyel.

A házfeloszlata módja.

Egyik budapesti estilap írja:

Rendes körülmények között a házfeloszlata királyi kéziratot nem olvassák fel sem a képviselőházban, sem a főrendiházban. Az elnök erre vonatkozólag csupán ennyit mond:

— A miniszterelnök ur arról értesített, hogy holnap a királyi palotában a felséges ur legkegyelmesebben feloszlata az országgyűlést. Fölkérem a képviselő urakat, hogy az ünnepélyes aktusnál megjelenni sziveskedjenek.

Az ellenzék sohasem ment fel a budai várba és így a feloszlata királyi kéziratot nem is hallotta.

Ausztriában még ennyi sincs. Ott, ha feloszlata az országgyűlést a császár, erről a belügyminiszter hivatalosan értesíti a képviselőket. Mint hírlik, most nálunk is ezt a módot fogják követni.

A belügyminiszter megírja minden egyes képviselőnek és főrendinek, hogy a király február tizenkilencedikén feloszlata a Házat és erről manifesztumban értesítette a nemzetet.

Ha pedig a királyi kéziratnak esetleg érvényt fog keilteni szerezni, ezzel *Nyiri Sándor* ktrályi biztos bizatott meg.

A vezérő-bizottság

Az ellenzék a kormány készülődéseivel szemben egészen csöndben várja, mi fog bekövetkezni. A függetlenségi párt egyes rétegeiben és az alkotmánypártban még mindig vannak, akik kételkednek az országgyűlés feloszlataában. Az alkotmánypártban most is dolgoznak azon, hogy csak az ülésszak berekesztése következék be, *Semsey Boldizsár*, *Szivák Imre* és *Issekutz Győző* ennek az ideának erős propagandát csinálnak s állítólag a dologról tudomást szerzett a miniszterelnök is, aki most referált róla a királynak. Ez azonban a most már kész terven alig változtat.

A vezérőbizottság napról-napra folytatja a tanácskozásait, amelyekről most semmi sem szivárog ki. Annyira diszkrécióban tartja a baloldal vezérkara a terveit, hogy most nem is hirdetik előre az üléseket és ezekről kommunikéket sem adnak ki. Az eddigi ülésekről minden iparkodása dacára is tudomást szerzett rendszeren a kormány és minduntalan kontrakarriozta a vezérőbizottság elhatározásait. A mostani nehéz időkben pedig erre csakugyan

nincsen szükség. Es a vezérőbizottság most gondoskodik is arról, hogy minden akciójáról csak végrehajtásuk után értesüljön az ország.

A csendőrök működnek.

Balassa-Gyarmatról jelentik a félhivatalos *M. T. I.*-nak: A közigazgatási bizottság ma ülést tartott *Berchtold* Arthur gróf főispán elnöklésével. A gyűlés 10 órára volt egybehiva. A főispán egynegyed órával előbb elfoglalta a széket. Pont 10 órakor megjelentek a bizottsági tagok és a tisztikar. *Nagy Mihály* alispán kijelentette, hogy nem ismeri el *Berchtold* gróftól Nógrádmegye főispánjának és mivel ő foglalta el az elnöki széket, nem vesz részt az ülésen. Ezzel elhagyta a termet.

Szijgyártó Pál dr. hasonló kijelentést tett a választott és kinevezett tagok nevében, mire valamennyien kivonultak a gyűlésteremből. E közben *Simonyi Dénes* sértő szóval illette a főispánt, aki a sértésre felhivta a jelenlévő királyi ügyész figyelmét és minthogy *Simonyi* a sértést megisméltette, a főispán rendeletére kijöttek a csendőrök a melléktéréből.

A főispán elrendelte *Simonyi* kivezetését. *Simonyi* a csendőrökkel is feleselt, mire a bizottsági tagok és *Sebasta* csendőrőfőhadnagy csittitották őt és kitudszkolták az ülésteremből.

A gyűlésen *Jablánszky Miklós* pénzügyigazgató, *dr. Máté Géza* tanfelügyelő, *Csupay Ferenc* dr. kir. ügyész, *Faludi Béla* főmérnök és *Kilián Ottó* törvényhatósági állatorvos is résztvettek. A pénzügyigazgató előterjesztette jelentését, amely szerint januárban mindössze 16,000 korona adó és 142 korona hadmentességi díj folyt be. A mult évi hátralék több, mint 2 millió korona. Az említett incidens után a gyűlés zavartalanul folyt le.

HIREK.

Barabásné a Kossuth-szoborra.

Arad, február 14.

Az aradi Kossuth-szobor adakozóinak névsorát érdekes, országos hírű nevek gyarapítják. Az országos függetlenségi párt vezérei s a tábornak több tagja lerótták hazafiságuk adóját a nagy terv iránt, hogy a vértanuk városában *Kossuth* Lajosnak impozáns szobra emelkedjék.

S ez az áldozatkészség legelső sorban nem az adakozóknak, hanem *Barabás* Bélánénak érdeme. Aradváros országgyűlési képviselőjének nemes szívé, lelkes rajongásáról országszerte ismert felesége azt a szép missziót vállalta megára, hogy az országgyűlési függetlenségi párt vezető emberéi elé viszi az aradi Kossuth-szobor gyűjtőívét. A lelkes honatyáné fáradozása szép eredménnyel járt. A vezérek: *Kossuth*, *Apponyi*, *Polonyi* készséggel adakoztak s kívülök a gyűjtőívén szerepel a függetlenségi párt számos ismert tagja. A gyűjtés pedig mindjárt az első lépésre szathatvan koronát eredményezett az aradi Kossuth szobor alapjára, de még folytatása is következik.

Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő nejjének gyűjtőívén az aradi Kossuth-szoborra a gyűjtőív sorrendje szerint eddig a következők adakoztak:

	Korona.
Apponyi Albert gróf	20
Kossuth Ferenc.	20

Sághy Gyula	5
Papp Elek	5
Rátkay László	2
Lakatos Miklós	2
Malatinszky György	10
Kelemen Béla dr.	5
Polónyi Géza	20
Visontai Sema dr.	2
Buza Barna	5
Szalay László	2
Szedersényi Nándor	2
Mezőssy Béla	10
Egry Béla dr.	5
Ifj. Madarász József	5
Bakonyi Samu	4
Zichy Vladimír gróf	20
Cherner Gyula	10
Barabás Béláné	6

Összesen: 160

— **A marokkói konfliktus és a magyar politikások.** *Budapestről* táviratozzák: A francia sajtó nagy része az utóbbi napokban cikket közölt, melyekben üdvözlik a magyar koalíció magatartását a marokkói kérdésben, amennyiben a magyarok helyeslik az angol és francia kormányok eljárását és elítélik a német kormány javaslatait. A félhivatalos *M. T. I.* ma éjjeli kiadásában jelenti, hogy a magyar kormány körében a francia sajtónak ez a közlése kinos feltűnést keltett, mert a parlamenti többségnek ebben az akciójában olyan eljárást lát, amely határozottan vét a hármasszövetség ellen. A kormány kutatni fogja a hír származását, mert ha igaz, úgy azok a politikások hazárdulást követtek el. — Politikai körökben nagy megütközéssel fogadták a kormánynak ezt a nyilatkozatát, mert — úgy mondták — akinek csak elemi fogalmai is vannak a magyar büntetőtörvényről, az tisztában van azzal, hogy a hármasszövetség nem vonható az államforma védelméről intézkedő szakaszok alá és a hármasszövetség, mint közönséges politikai szövetség, mely az államformát egyáltalán nem érinti, fokozott büntető jogi védelemben nem részesülhet.

— **Dessewffy püspök állapota.** *Temesvárról* jelentik: *Dessewffy* Sándor megyés püspök állapotában látható javulás állott be. A megyés püspök a tavasz beálltával ismét főkeresi San Remot. A püspöki teendőket további intézkedésig ezután is *Németh József* főlsz. püspök végzi, aki most kitűnő egészséggel örvend.

— **Személyi hír.** *Endrődi* Sándor, a jeles költő és a képviselőházi napló szerkesztője, Aradon időzik és a minoriták rendházának szívesen látott vendége.

— **Papszentelések.** *Temesvárról* jelentik: *Németh József* püspöki helynök tegnap látta el *Jakab Gyula* püspökségi tollnokot a négy alsó szentséggel, továbbá *Bálint Ferenc*, *Csibruss József*, *Faragó Mihály* és *Malkovich Alajos* végzett növendékeket alszerpapokká szentelte fel. Az utóbbiakat csütörtök reggel szentelt fel ugyancsak *Németh József* püspöki helynök szerpapokká, míg lelkészekké való felszentelésük szombat reggel megy végbe a szemináriumi templomban.

— **Aradvármegye közgyűlése.** Az új megyei szabályrendelet értelmében Aradvármegye legközelebbi rendes közgyűlést április hó utolsó hétfőjén tartja meg. Azonban — mint értesülünk — nincs kizárva, hogy sürgős ügyek elintézése végett a törvényhatósági bizottság még február vagy márciusban *rendkívüli közgyűlést* ül össze.

— **A kereskedelmi szerződések.** *Budapestről* táviratozzák: *Vörös László* minisz-

ter elnöklete alatt ma a kereskedelmi miniszterium palotájában a külkereskedelmi szerződések tárgyában közös miniszteri értekezlet volt, melyen a magyar és osztrák előadókön kívül az osztrák kereskedelmi pénzügyi és földmívelésügyi miniszterek vettek részt.

— **A huszárfőhadnagy gyermeke.** Budapestről jelentik: *Sz. Pál* honvédszázados főhadnagy rövid idő alatt elvált a feleségétől. Házasságából egy gyermek született, akit az asszony házánál nevelnek. A katonatiszt a napokban megjelent felesége lakásán és minden tiltakozás dacára ölébe vette a kis gyermeket és elvitte. Alig helyezte el gyermekét a kapu előtt álló egyfogatu bérkocsiba, K. és B. huszár-századosok, az asszonynak két barátja elvették az apától a gyermeket és átadták anyjának.

— **Eljegyzés.** *Wolf Anta*, a szegedi 46 ik cs. és kir. gyalogezred hadnagya ma eljegyezte *Szabó Margit* kisasszonyt, *Szabó József* tanítóképződei igazgató bájos leányát. A menyasszony sógornője *Urhegyi Alajos*nak, a kedvelt aradi művésznek és tanárnak.

— **Lázadás egy iskolában.** *Chalons sur Marne* ből jelentik: A műpariskolának mind a 609 növendéke demonstrációt rendezett egy részükre kibocsátott szigorú rendelet ellen. Háló szobájukat eltorlaszolták és az ablakokon át *vasdarabokat hajították ki*. Katonáság feszítette ki az ajtókat és a Marsellaiset éneklő diákokat a vasútra kísérték ki. Az iskola egyelőre zárva marad.

— **Az arad csanádi takarékpénztár közgyűlése.** Az arad csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság e hó 25 én délelőtt 11 órakor saját helyiségében tartja meg 16 ik rendes évi közgyűlést.

— **Sztrájk az Adrián.** *Fiuméből* táviratozzák: Miután a magyar horvát tengerhajózási társaság igazgatósága nem teljesítette a fűtők követeléseit, a társaság összes matrózai megkezdték a sztrájkot. Ma már egyetlen gőzös sem indult. A többi hajózási társulatok munkásai szolidaritást vállaltak a sztrájkolókkal és szintén beszüntették a munkát. *Reggel óta az egész hajóközlekedés szünetel.*

— **Harc a templomokban.** *Párisi* távirat szerint több vidékről jelentik, hogy a templomok leltározása a katolikusok ellenállása miatt, akik a templomokban eltorlaszolták magukat, *nem volt végrehajtható*. Korszika több városában jelentékeny rendezettség volt. Ardeche-megye több lelkésze elhatározta, hogy az egyházi költségvetés megszüntetése miatt nem mond több misét. A vivieri püspök pásztorlevelet tett közzé, amelyben felhívja a lelkészeket, hogy teljesítsék lelkészi kötelességüket és mindenestre várják be a pápa utasítását.

— **Francia-venezuelai háború?** *Caracasból* jelentik: Egy befolyásos venezuelai, aki éppen most érkezett ide Caracasból, azt beszéli, hogy *Castro*, kiről az a vélemény van, elterjedve, hogy ő jelenleg Maracibóban phen, az országban utazik, szervezi a helyőrségeket, vizsgálja az erődöket és általában *előkészíti népet egy esetleges francia betörésre*. A tantományok kormányzót az elnök beldőzte a fővárosba tanácskozássra és utasításokat adott nekik mozgósításra, erődítésre, új ezredek szervezésére és főfegyverzésére. A lakosság sok környéken nem lelkesül, sőt közönyös és zugolódik az elnök ellen, hogy ennyire vitte a dolgot Franciaország ellen, de azért egyenruhába bujtatják a népet és szervezik az ezredek, kényszerítvén őket hazájukért küzdeni. Mig ezek Venezuelában történnek, Páris hangulata egészen megváltozott: Oroszország hűségese, hogy ellenségéhez csatlakozik a marokkói kérdésben, mikor a japáni háborúban Franciaország majdnem tűz-

be ment orosz szövetségeseért és az Egyesült Államok német rokonszenve ugyanazon kérdésben s így cserben hagyatása nagyon elvette a kedvét Venezuela megfenyítésétől és a francia kormány elhatározta, hogy várni fog az algezirasi konferencia végéig s addig semmi katonai rendszabályok behozatalába nem megy bele.

— **Halálozás.** *Jankert* Mátyás magyar államvasúti ellenőr ma reggel, élete 46 ik évében meghalt Aradon. Az elhunyt holttestét *Bruckenauba* viszik s ott fogják eltemetni.

— **Megmérgezett matróna.** Turócszentmártonból táviratozzák: *Bencsiky* Mártonné dugsgazdag 88 éves földbirtokosnő gyanus körülmények között elhalálozván, unokaöccse, *Bencsiky* Kálmán alispán megkeresésére az itteni járásbíróság terhelő tanuvallomások alapján ma exhumálta és fölbontotta a halottat. Ennek az lett az eredménye, hogy megállapították a mérgezés gyanúját és a belső részeket fölküldték az országos vegyészhez. Minden percben letartóztatások várhatók. Különös, hogy a másfél millió korona hátrahagyásával elhunyt urinő kúcsárnője, *Wagner* Klementina szombat óta őrjöng és ezért ideiglenesen a kórházban kellett elhelyezni.

— **A miniszter köszönete.** A hivatalos lap közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter talpai *Kabdebó* Istvánnak, az aradvármegyei illetőségű középiskolai tanulóknak javára 10 000 korona tőkével tett alapítványáért, köszönetét nyilvánította.

— **A szerencse.** Fortuna Istenasszonya ma Aradra mosolygott. Mint értesülünk, *Wallfisch* Armin aradi bank- és váltóüzletében az osztálysorsjáték február 14-iki húzása alkalmával a 99854. számú, négy negyedre beosztott osztálysorsjegy *tízezer koronát* nyert. A szerencsés nyerők erről rögtön értesítést kaptak és a nyereményt a bankháznál azonnal fölvehetik. Erdekös, hogy a sorsjegyek mind a négy negyede más más kezekben van és pedig, két aradmegyei, egy csanádmegyei és egy temesmegyei polgár osztozik a nyereményen.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter *Dörögdy* Dezső budapesti kir. büntetőjárásbíró-sági díjnokot a nagylaki kir. járásbíróshoz írnokká nevezte ki.

— **Navcsere.** Az aradi esküdtszék tegnapi fő tárgyalására vonatkozólag *Opreán* Péter aradi kintári hídvám ellenőr annak közlésére kért föl bennünket, hogy *Lamm* főhadnagy merénylőjét *Opreán Józsefnek* hívják s az vele sem rokonságban, sem ismeretségben nincsen.

— **Mibe kerül egy aradi katona?** A hivatalos lap mai száma közli a honvédelmi miniszter rendeletét a közös hadsereg és a honvédség legénységének átvonulás alkalmával átkezesért fizetendő térítési összegek tárgyában. A rendelet ezt a térítési összeget így állapítja meg: a dunáninneni részekben 46, azaz negyvenhat fillérben; a dunántúli részekben 48, azaz negyvennyolc fillérben; a tiszántúli részekben 40, azaz negyven fillérben; a Királybágyóntúli részekben 39, azaz harminckilenc fillérben; Horvátországban 44, azaz negyvennégy fillérben; Budapest székesfővárosában 67 azaz ötvenhét fillérben; Kassán 67, azaz ötvenhét fillérben; Kolozsvárott 44, azaz negyvennégy fillérben; Nagyszombatban 51, azaz ötvenegy fillérben; Pozsonyban 61, azaz hatvanegy fillérben; Aradon 49, azaz negyvenkilenc fillérben; Zágrábban 51, azaz ötvenegy fillérben.

— **Fizetésektelenség.** *Herce* Fülöp károlyfalvai szármagyáros beszüntette fizetésait. A passzívák 600.000, az aktívák állítólag 500.000 koronát tesznek ki. Egy bank, mely a cégnél erősebben érdekelve van, bíróságon kívül egyezkedésre törekszik.

— **Gazdasági tudósító.** A földmívelésügyi miniszter Aradmegye világsi járására nézve *Weisz* Lajos világsi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Adomány a Kossuth szobor javára.** *Kabdebó* János dr. 50 koronát küldött a Kossuth-szobor alap bizottságához, szobor-alap javára.

— **Szép fogakat** csakis a *Dentelin* fogcserre használatát biztosít. *Vojtek* és *Weisz*nál. 113

A SCOTT-féle eljárás

szerint a csukamájolaj emulgalása által készül a világhírű SCOTT-féle EMULSIO. A csukamájolaj régen kipróbált és gyógyító ereje valóban csak a SCOTT-féle EMULSIO-ban jut teljesen érvényre, mivel ezen formában a csukamájolajat mindenki szívesen veszi be. Altag az egész szervezet sokkal erősebb lesz és betegségek esetében a szervezet ellentáto képességét sokkal jobban növeli, mint a közönséges csukamájolaj. A SCOTT-féle EMULSIO jóízű és határozottan könnyen emészthető. A SCOTT-féle EMULSIO a legfinomabb norvégiai gyógycsukamájolajból készül méz és nátron hypophosphitok hozzáadásával.

A SCOTT-féle EMULSIO valódiságának jele a „a hátán nagy csukahalat vivó halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszerárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintatüveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL, 3911

„Városi gyógyszerár”

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Egy aradi lap sajtópöre. Nagyváradról jelentik: Tegnapi tárgyalta a kir. ítélőtábla Székely Viktor volt aradi lapkiadó sajtóperét. A tárgyaláson Sávelel Kálmán elnökölt, a vádat Kurovszky ügyész-helyettes képviselte, míg a védelmet Váradi Odón dr. látta el. A per előzményei a következők: Több, mint két évvel ezelőtt jelent meg először Aradon az „Aradi Újság”, melynek szerkesztője és tulajdonosa Székely Viktor volt. A lap politizált, nona kauciója nem volt. A lap mindig izgató cikkeket közölt, melyeket a kir. ügyészség elkobzott. Az aradi kir. törvényszék a vádlottat óvadék nélkül való perlitizálásért 14 napi fogháza átváltoztatható 140 korona pénzbüntetésre ítélte. A nagyvárad kir. ítélőtábla ezen ítéletet Kurovszky Ferenc kir. ügyész-helyettes és Váradi Odón dr. védő meghallgatása után helybenhagyta.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 14.

Amerika 1/8 olcsóbb. Kínálat és vételkedv mérsékelte. Elkelt 18,000 métermáza buza 10 fillérrel olcsóbb áron. Az árak 100 kilónként számítva:

Zárás 13 órakor:	
Buza 1906. áprillisa	16.72—16.74
Rozs 1906. áprillisa	13.66—13.68
Zab 1906. áprillisa	14.78—14.80
Tengeri 1906. májusra	13.68—13.70
Uj őszi buza 1906-ra	16.70—16.72

Zárás 6 órakor:	
Buza 1906. áprillisa	16.70—16.72
Rozs 1906. áprillisa	13.64—13.66
Zab 1906. áprillisa	14.80—14.82
Tengeri 1906. májusra	13.70—13.72
Uj őszi buza 1906-ra	16.69—16.70

Irányzat esőndes.

Zárás 6 órakor:

Oestrák hitelrészvény	672.50
Magyar hitelrészvény	790.—
Levártbank részvény	517.—
Rima-Murányi vasút részvény	536.50
Oestrák-magyar államvasúti részvény	672.25
Közüti vasút	594.—
Városi villamos vasút részvény	327.50
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	10.50
Erzsébet szanatórium sorsjegy áruban	12.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 14. —

Magyar csebrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 132—133 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 136—138 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 135—137 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 135—137 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 136—137 fillérig; közép páronként 240—260 kilo-

grammig terjedő sulyban 135—136 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 132—134 fillérig. Sertéselészék: Február 11. napján készlet 37,270 darab, február 12. napján felhajtott 1123 darab, február 12. napján elszállított 700 darab, február 13. napján maradt készlet 37,693 darab. A hizott sertéselészék irányzata: Csőndes.

Blouse-selyem

85 krtól 11 frt 35 krig méterenként, — a legutolsó újdonság — bérmentve és elvámolva a házhoz szállítva. Dús mintaválaszték azonnal. Henneberg selyemgyára, Zürich. 3958

NAPIREND.

Február 15. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Fausztin. — Protestáns naptár: Fausztin. — Görög keleti naptár (február 2.): Jézus Krisztus bemutatása. — A nap két 7 óra 9 perckor, nyuszik 5 óra 20 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, elvélve csapadék.

Február 15. Az új-szent annai népbank részvénytársaság közgyűlése délután 2 órakor (iskolaépület). — Az arad hegyaljai szőlősgazdák egyesületének igazgatóválasztmányi ülése délelőtt 11 órakor. — Az aradi turistaegyesület választmányi ülése este 6 órakor.

CSARNOK.

Sherlock Holmes újabb kalandjai.

I. A görög tolmács.

Írta: Conan A. Doyle.

Angolból fordította: Réth László. [7]

(Folytatás.)

Már teljesen sötét volt, midőn a Pall-Mallra érkeztünk, Mr. Melas lakásához. Egy ur éppen azelőtt hívatta és ő eltávozott.

— Nem tudja, hova ment? — kérdezte Mycroft Holmes.

— Nem tudom, uram, mondta a nő, ki az ajtó kinyitotta. Csak annyit tudok, hogy kocsin távozott ama uriemberrel.

— Megnevezte magát az illető?

— Nem, uram.

— Nem egy magas, csinos fekete haju fiatal ember volt?

— Oh nem; alacsony, szemüveges, sovány, de igen kellemes modoru ur volt, mert míg beszélt, folyton nevetett.

— Menjünk! — kiáltá Sherlock Holmes, félbeszakítva a beszélgetést. A veszély növekszik, mondá, — mialatt Scotland Jardhoz hajtottunk. Ezek az emberek ismét hatalmukba kerítették Melast, ki semminemű fizikai bátorsággal nem rendelkezik, mit előbbi éjjeli kísérletükből jól tudtak. E gazfikó abban a pillanatban halálra rémitette, amidőn belépett szobájába. Kétségtelenül szükségük van tolmácsi szolgálataira, de felhasználása után meg akarják majd büntetni, állítólagos árulása miatt. Azt reméltük, hogy vonattal utolérjük kocsijukat, vagy még előbb érkezünk Beckenhamba. Azonban Scotland Jardnál egy óránál több idő telt el, míg Gragson felügyelőhöz jutottunk, hogy ezzel eleget téve a törvényes formáknak, behatolhassunk a házba.

Három negyed tízkor értünk London Bridgéhez és fél tizenegykor szállottunk ki Beckenhamban. Félmértföldnyi utat kocsin téve meg, The Myrtleshez, egy sötét és nagy épülethez érkeztünk, mely háttal állott az országút felé és kert vette körül. Itt elbocsátottuk kocsinkat és gyalog mentünk tovább.

— Minden ablak sötét, jegyző meg a felügyelő. Ugy látszik a ház teljesen elhagyatott.

— Madaraink kirepültek és a fészek üres — mondá Holmes.

— Honnan tudja ezt?

— Egy podgyással sulyosan megterhelt kocsin hagyta el a házat a legutolsó órában.

A felügyelő nevetett.

— A kapu feletti lámpa fényénél én is látok keréknyomokat, de honnan tudja ön, hogy teher volt a kocsin?

— Észrevehette, hogy ugyanezek a nyomok a másik uton befelé mennek. De a kifelé tartók sokkal mélyebbek, annyival, hogy csaknem biztosan állíthatjuk, hogy a kocsin tekintélyes teher volt.

— Lehet, hogy igaza van, mondá a felügyelő vállát vonogatva. Nem lesz könnyű az

ajtót feltörni, de próbáljuk meg előbb, vajjon nyerünk-e bebocsátást?

Haugosan kopogtatott a kalapáccsal és erősen csengetett, de minden eredmény nélkül. Holmes időközben elosont, de néhány pillanat múlva visszajött.

— Egy ablakot már kinyitottam — mondta.

— Meg szerencse, Mr. Holmes, hogy ön a törvény pártján van és nem ellene, — jegyző meg a felügyelő, midőn látta, hogy barátom mily ügyesen toltá hátra az ablak retesztét. Valóban, azt hiszem, ily körülmények között beléphetünk, a nélkül, hogy további meghívásra várnánk.

Egymásután hatoltunk be a nagy lakásba, mely nyilvánvalóan az volt, melyet Mr. Melas leirt. A felügyelő meggyújtotta lámpáját a ennek világánál megláthattuk a két ajtót, a függönyt, a lámpát és a japáni fegyvervezetést. Az asztalon két pohár, egy üres brandy-palack állott és egy étkezés maradékai heverték.

— Mi az? — kérdé hirtelen Holmes.

Mindnyájan elhallgattunk és figyeltünk. Nyomott panaszos hang hallatszott valahonnan felülről. Holmes az ajtóhoz rohant és kifutott az előcsarnokba. A panaszos hang az emeletről jött. Holmes felrohant, a felügyelő és én a nyomában, Mycroft pedig oly gyorsan követett, ahogy csak nagy testi sulya engedé.

A második emeleten három ajtó állott előttünk és a szörnyű hangok, melyek néha gyenge nyészörgésbe fultak, majd ismét metázó jaskiáltásokba ceptak át, a középsőből törtek elő. Az ajtó be volt zárva, de a kulcs kívül állott. Holmes felszakította az ajtót és berohant de egy pillanat múlva már ismét kint termett kezével a száján.

— Köszön ég odabent, kiáltotta. Csak egy kis időt és minden világossá válik.

(Folytatás következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Kintzig-Kopár Ferenc.

Nemzeti Színház.

Bérlet 131. sz.

Páratlan.

Csütörtökön, 1906. évi február hó 15-én:

A bohémszerelem.

Operette 3 felvonásban. Henri Murger után írta: Paul Ferrer. Fordította: Heltai Jenő. Zenéjét szerzette: Henri Hirschmann.

S Z E M É L Y E K:

Barbemuche	Nyárai A.	Rodolphe	Hunyadi J.
Breteche	Delli Lajos.	Fouchardiere	Beregi S.
Colline	Szathmári A.	Mimi	Rontal B.
Arsene	Kulcsár L.	Musette	Kapossy J.
Marcel	Faludi K.	Breteche-né	Benkőné P.
Schaunard	Ladislai J.	Phémie	Zalai Margit.
Baptiste	Várnai Jenő.	Francine	Zsigmond A.
Monetti	Borbély S.	Angele	Rákossy Gizl.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Limbeck János

első nagy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Ozv. Junkert Mátyásné szül. Scherer Lujza, a maga, ugy gyermekei Margit, Zlma, Imre, Erzsike és Jenő, nemkülörben számos más rokon és ismerős nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudja a főrön szeretett és felejtethetlen jó férj, illetve édes atya, vő és rokon

JUNKERT MÁTYÁS,

máv. ellenörnek,

folyó évi február hó 14-én, hajnali 3 órakor, életének 46 ik és boldog házasságuk 14-ik évében, hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogultnak földi maradványai február 15-én, délelőtt 10 órakor fognak a gyorsáru-épületben a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni, onnét Bruckenaura szállíttatni és a bruckenai temetőben örök nyugalomra tétetni.

Arad, 1906. február 14.

Aldás emlétére!

Dr. Hubert gyógyintézete

Sebészi és női betegeknek

Apátfalván.

Kényelmes,

modern berendezés.

Mérsékelt árak.

Csanádmegyei telefon szám 3.

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim tudomására hozni, hogy a legjobb hírnévnek örvendő

vendéglő és sörházat

„Uj Zenélő Órához“

Temesvárott, a városház utcában és azt személyesen vezetem tovább.

Iparkodni fogok kitűnő konyha és pince által, valamint pontos kiszolgálás által, a n. é. közönség szíves jóindulatát megnyerni és vendéglőm jó hírnevét megerősíteni.

Számos látogatást kér tisztelettel

Müller Károly

571 az „Uj Zenélő Órához.“ Temesváron.

Ősz hajszálak

három nap alatt visszanyerik eredeti ifjúkori színüket a

BARCSAY-féle

HAJREGULATOR

használata által.

Garancia ártalmatlanságért és hatásért.

Ára egy üvegnek 1 korona

Kapható a készítőjénél

BARCSAY KÁROLY

804 gyógyszer-tárában

SZEGEDEN. Széchenyi-tér 12. szám.

A

Szent-László-utcában

8. sz. alatt

Spielmann Albert

pinczejében

sikulai alma

van eladó.

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszerek 14 karátos aranyból és finom ezüstsől, ugyszintén arany, ezüst, orosz tulazüst és mindennemű fém és inga, fali, ébresztő órák rendkívül nagy választékban, olcsó árak mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órák és ékszerész

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán, régi színház épület.

Fischer Károly

sodronyszövet, fonat, szitaárak és aczélsodrony ágybetétkészítő

Arad, József főherceg-ut 8. sz.

Ajánlja különféle sodronyszövet készítményeit, egy mint: róz, vas és ciznázott sodronyszövetek melyeket raktáron tartok, főképp malmok, gyárak és pászászló czélokra, ugyszintén **Bachler-féle szelelő rostához való sziták.** — Készítek alkalmos lézi- és gépsodronyfonatot kerek, ligetek, tyukudvarok és vadaserdők bekerítéséhez, föld, kavics, homok- és kőszént-hányó rosták vaskerettel építészeti, bánya és kertészeti czélokra. — Pincze és magtáráblakokhoz rostélyok. Szikrafogók mozdonyok- és gyári kéményekre. Rugganyos aczélsodrony-ágybetéteket vas- és fa-állványokra, melyek könnyű tisztántarítása által igen ajánlatok. Különféle szőrvas- róz- és selyem-sziták, dohány dobok és dob-sziták, valamint minden e szakmába vágó itt fel nem sorolt tárgyak a legjobb minőségben, mérsékelt árak mellett elkészíttetnek.

50 százalék megtakarítás a fűtésnél!

A legjobb találmány

„Ilona“-brikett

mely kötőanyag nélkül készül, az összes fűtőanyagok közül a legtekintélyesebb, szagtalan, tartós parázsszal ég, nincs salakja, nem kormol, nem füstöl és nem piszkít, és a legolcsóbb fűtőanyag. A kőszénből nem drágább és kétszeres fűtőképességgel bír. — Egyetlen kísérlet meg fog mindenkit győzni a fűtőanyag páratlan előnyeiről. — **Megrendelhető:**

Altman Ede

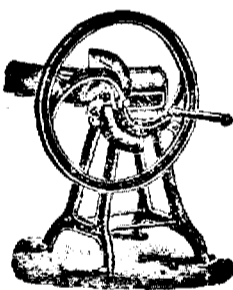
főelárusítónál

267

Wesselényi és Kis Ernő-utczák sarkán.

☎ Telefon szám 46. ☎

...ARADI VASIPARI SZÖVETKEZET...

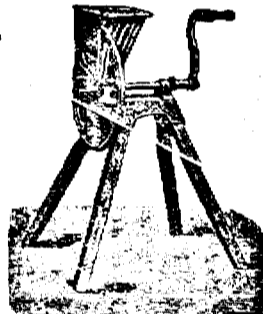

réz- és vasöntőde, gép- és lakatosáru-gyár.

Gépjavitó-műhely.

Arad, Ujterem-utca 11.

Telefon 388. szám.

Ajánlja

2652

szeeska- és répavágóit

és mindennemű

öntvények elkészítését.

Pserhofer-pilulák

valódiak csak ezzel a vörös fölirással: „J. Pserhofer“.

József császár ideje óta, tehát több mint 120 év óta mint legregibb, fájdalom nélkül hashajtó háziszert ismerik és sok orvos sürgősen ajánlja a rossz emésztés és dugulás minden következménye ellen, mint az epecirkuláció zavara, májbaí, szélkolika, aranyér, a belek petyhüdsége stb., vértisztító tulajdonságai következtében kitűnő vérszegénység, ideges lőllájás, sárgaság stb. esetén.

1 skatulyácska 15 pilulával . . . . . K. —.42

1 tekercs 6 skatulyácskával . . . . . K. 2.10

A pénz előleges beküldése esetén ára portómentes megküldésével együtt

1 tekercs . K. 2.60 | 3 tekercs . K. 6.80 | 5 tekercs . K. 10.50
2 . . . K. 4.70 | 4 . . . K. 8.90 | 10 . . . K. 18.50

Egyedüli készítőhely:

3877

Pserhofer J. gyógyszer-tára

Wien, I., Singerstrasse 15.

Raktár Aradon: Földes Kelemen gyógyszerész-nél, Deák Ferenc u. 11.

Ház, birtok vétel és eladás, terményközvetítő

kereskedelmi ügynöki iroda

ZEINER IGNÁCZ

Simonyi-utca 6. sz.

a leggyorsabban teljesíti az e téren 291 megbízásokat.

1836-ól üres telek Uj Mikalakan az orszagut mellett olcsó áron eladó. Bővebbet a fentl czégnél.

Bogdánovits Mihály

épület és mübutor asztalos

Aradon, Demeter-utca 37. sz., saját ház.

Elvállal épület és mübutor, kirakato- kat, iroda és bolti berendezések teljes elkészítését.

Kiválóan ajánlom az építő nagyközönség szíves figyelmébe mühelyemben készíto- dő s házépítéshez szükséges asztalos munkáimat. — Ugyszintén butorokban nagyban megrendeléseket is elfogadok. Vidéki megrendeléseket is elfogadok és azok gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Elvállal mindeniéle javításokat.

Szolid áram mellett a nagyközönség szíves bizalmáért esedezem

Kitűnő tisztelettel

Bogdánovits Mihály,
Demeter-utca 37.

331

Hölgyek figyelmébe!

Ajánlja magát gyakorlott, **Budapesti**

arcz, kéz, (manikür) hajápoló s hajfestő.

Házhoz is megyen. 301

Szíves pártfogást kér

Varga Jozsina

Árpád-tér 3. szám,

— I. em. (jobbra) ajtó 6. —

Minden

Órajavitás

80 krajczár

Óra és ékszer

nagy raktár 137

Schwimmer Albert

vezetése alatt Aradon,

Szabadság-tér 5—8. szám alatt.

(Póllal kávéház mellett.)

Zálogczédulák

és aranyneműek megvételnek.

Szépségápolás

kozmetikai

280

SZALON,

hol mindenféle szépséghibák, ránczos arcokat is, a legújabb módszer szerint sikerrel kezel

Mme Győri

Szabadság tér 18. II. udvar.
Haszinger utca 2. I. emelet.

Divatüzletünk

részére egy ügyes

segédet

keresünk.

Kirakattrendező előnyben részesül.

598

Rosenblüh H. és Társa.

NÄGELE ANTAL

gyógyszertára a Szt.-Háromságos

Temesvár, Gyárvaros fő-u. 44.

„HELEN“

arc- és kézcreme szappán, májfoltok és mindennemű bőrtisztatlanságok ellen. Este lefekvés előtt használandó.

Tégelye I. kor. Próbategely 60 f.

„HELEN“

mosdó víz üvegeje I. korona.

„HELEN“

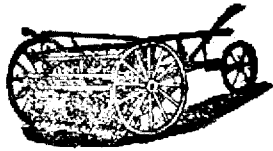
pouder dobozza I. korona.

Hozzávaló szappan drb. 80 fill.

KRISER TESTVÉREK

TEMESVÁR, URI-UTCZA 6. SZ.

TELEFON 765. SZÁM. — TELEFON 765. SZÁM.

Acetylen világítási berendezés vállalata.

Kitűnő szakerek, vizsgázott szerelők.

A Landeckl Carbidgegyár délmagyarországi raktára.

Vizvezetési-, fürdőszoba- és minden a szakba vágó munkák pontos és szolid kivétele. 334

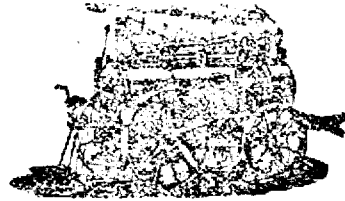
Állandó nagy raktár acetylen alkatrészekben, mint égők, üvegek, csillárok stb.

Mindennemű gazdasági gépek u. m.

TRIUMPH III.

szabadalmazott páros és páratlan sorvetőgépek stb. eladása.

Viszonteladók kerestetnek.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

Földes-féle.

Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szappánok, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb nőiyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 3881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Üzlet áthelyezés!

KÖTELES IMRE

épület-, butor- és portál-asztalos

Aradon, Halász-utca 9. sz.,

Domány ház.

Elvállal minden az épület-, butor- és portál-asztalos szakmába vágó munkákat, u. m.: épület-munkákat, üzleti berendezéseket, portálok föllállítását, konyha-, salon- és háló-szoba butor berendezését jutányos árak, pontos és gyors kivitelben,

Tervrajzokat díjmentesen készítek.

A nagyérdemű közönség szíves megrendelését kérve 309

tisztelettel

Köteles Imre,

épület-, butor- és portál-asztalos.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség és b. vevőim tudomására hozni, hogy az eddigi Hungári utczai

hentesüzletem

Forray-utca I. szám

(Auerbach féle házba) helyeztem át és a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg átalakítottam.

A n. é. közönség b. pártfogásáért esedezik

Tisztelettel

Stojakovits Milán,

hentes.

548

SZÁLLASY ALADÁR

harisnya-kötődéje

Arad, Forray-utca (Kristyóry-ház)

Elfogad mindennemű

harisnyák kötését és fejelését,

valamint 501

keztük, kamáslik, alsószoknyák, alsóingek és minden e szakmába vágó javításokat.

Női és férfi fejelés 50 fillértől 60—70 fillérig, gyerek harisnya 40—50 fillérig, női harisnya új 80 fillértől egész I. kor. 40 fillérig, férfi harisnya 60 fillértől I. kor. 20 fillérig.

Magamat a t. közönség szíves figyelmébe ajánlván és becses pártfogását kérve, maradtam

kiv. tisztelettel SZÁLLASY ALADÁR

Schweitzzi himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Ujdonságok már érkeztek!

Costümökre, fekete, divatszínű és angol kelmék!

Pompás mintájú blous selymek és blous kelmék!

Rosenblüh H. és Társa.

Kirakataink árjegyzékei tájékoztatást nyújtanak, miért is azok megtekintését kérjük.

Schweitzzi himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Rumburgi és Creas vásznak!

Nagy elővételünk folytán, az árak emelkedése dacára, az eddigi fel-tűnő olcsó árakat fentartjuk.

3811

Chiffon, pamutvászon, fehér és színes asztalneműek, törülköző és törlőruhák versenynélküli olcsó árakon kaphatók!

APRÓ HIRDETÉSEK.**Kiadó**

Orczy-utca 6. szám alatt május 1-ére egy 4 és egy 5 szobás lakás. Bővebbet ugyanott. 549

Hehs Victor

törvényszéki legbejegyzett és az egész országban bevezetett **hiteltudósító** irodája Aradon, Tököly-tér 6. sz., Frik-ház. Alapítatott 1898. 2307

Ügyvédi naplók

és főkönyvek rendkívül finom erős papírból egész vászon kötésben bőr sarokkal 500 oldal tartalommal 24 kor. Kaphatók Ingusz I. és Fla. Könyv és papírkereskedés. 286

Veszek könyvtárakat,

egyes könyveket és hangjegyeket legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyv-, papír- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű kölcsön-tára, Aradon. 2569

Piski telepen

egy jóforgalmu

temetkezési intézet

és saját ház

szabad kézből azonnal eladó.

Bardóczy Ödön, vendéglős

Halász utca 41. sz. 929

A Münz-házban,

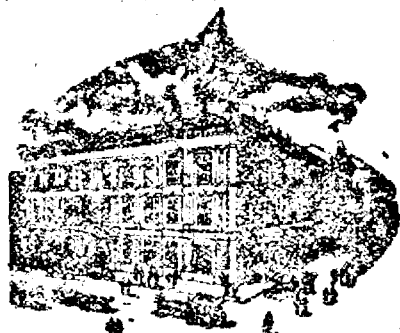
a Szabadság-tér és Hunyady-utczába nyíló ablakokkal a II. emeleten 2 nagy szoba, hálófülke és mellékhelyiségek, az I. emeleten 2 utcazi, 1 udvari szoba és mellékhelyiségekből álló lakás május 1-től kiadó. 601

Magyar-német

stenographiában gyakorló órákat kívánok venni háromszor hetenként este 8 órakor. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével **Stenographia** címre a kiadóivatalba intézendők. 599

Grand Hotel**„HUNGARIA“**

Temesvár. 555

Első rendű szálloda

Egész új, a képzelhető Comforttal berendezve. Gyönyörű kávé- és étterem helyiségek. Szép nyári és téli kert. — Társalgó és játék terem. Tus- és kád-fürdők a házban, valamint pilseni sörszoba dus reggeli ét-lappal. Pontos kiszolgálás és a lehető legmesszebb menő méltányosság biztosított. Teljes tisztelttel **Müller Mihály** szállodás. Városi, vármegyei és Interurbán telefon állomás 28

Szálloda az**„Arany Oroszlánhoz“**

Temesvár Józsefváros.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és igen tisztelt vendégeimnek szíves tudomására hozni, hogy a jelenleg is legjobb hírnévnek örvendő

„Arany Oroszlánhoz“ czimzett szállodát

Temesvár Józsefváros

átvettem és azt a mai naptól a saját ne-
vem alatt fogom tovább vezetni.

Én arra fogok törekedni, hogy a legjobb ételek és italok pontos és olcsó kiszolgáltatása által a n. érdemű közönség szíves pártfogását megérdemljem és a szálloda jó hírnévét továbbra is fentartsam. 561

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok

kiváló ti ztelettel

Grosz Theofil.

Vegyeskereskedés!**Orsovai duna-hal!**

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség becses tudomására hozni, hogy Aradon, **Deák Ferencz-utca 39. sz.** alatt

Az orsovai halhoz czimzett Bregler I. czég üzle e szombaton egész nap zárva, vasárnap egész nap nyitva van.

Naponta friss

Duna-halak

60 fillértől feljebb.

Friss Wirstli és husneműek, erdelyi gyümölcs és jó házi kenyér és naponta friss tej.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri

Luttwak I.

343 teljhatalmu üzletvezető.

Postai megrendeléseket Luttwak I. Arad, Deák Ferencz-utca 39. szám alá kérem intézni, ahol azok a következő órán belül lelkiismeretesen lesznek elintézve.

Nemes**harci kanárik**

legkiválóbb előnékeseket küldök 6, 8, 10, 12, 14, 16 és 20 koronáért. Tenyész nőtények darabja 2, 3, 4 kor., egy him és nőtény párosítva 14 korona; 8 nap a próba-idő, nem tetszőket kicserélem, fajtisztaságáért jótállok! — Egy kékhomloku amazon papagáj, fiatal, egyes szavakat már beszél 40 koronáért kapható 603

Sándor Mihálynál,

Arad, Demeter-utca 68a. sz.

Czukorrépa

takarmányozásra, nagyobb mennyiségben míg a készlet tart, akár waggononkint Kurtics állomáson, akár kisebb mennyiségben a helyszínén Iratoson hidmérlegelve,

eladó.

Bővebbet

154

Hámory gazdaság

Arad,

Telephon 229.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár

részvénytársaság

XVI-ik rendes közgyűlését

1906. évi február hó 25-én d. e. 11 órakor

Aradon, saját helyiségében fogja megtartani.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.
2. Az alapszabályok 80. és 66. §§-ai értelmében felügyelő-bizottság és egy igazgatósági tag választása.
3. Az igazgatóság és választmány indítványa a nyugdíjszabályzat módosítása tárgyában.
4. A részvényesek netaláni indítványai.

536

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. § a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókinézetéinél **Makón, Pécskán és Nagyszentmiklóson** még le nem járt szelvényeivel együtt, letétetett.

Aradon, 1906. évi február hó 3-án.

**Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.**

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság.

Mérleg-számla 1905. évről.

Vagyon.	Korona	fill.	Korona	fill.	Teljes.	Korona	fill.	Korona	fill.
Pénztár álladék			411.909	93	Alaptőke:				
Váltó-tárca álladék			9.260.663	28	5000 drb. 400 koronás részvényben			2.000.000	—
Folyó számlai adósok:					Tartalékalap			1.593.710	92
értékpapirokkal és jelzálog biztosítékkal fedezve	5.091.092	53			Betétek			14.865.450	57
törvényhatóságoknál, részvénytársaságoknál és szövetkezeteknél fedezet mellett	4.104.898	92	9.195.991	45	Hitelezők			2.014.735	34
Jelzálog kölcsönök			4.771.296	16	Visszleszámított váltók			2.950.598	24
Előlegek értékpapirokra			129.181	—	Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankjára átruházott jelz. kölcsönök			947.953	85
Más intézeteknél elhelyezett tőkék			321.145	34	Be nem fizetett betét kamat adó és egyéb adók			70.662	08
*Saját értékpapirok			605.060	—	Előre felvett kamatok			102.891	27
Ingatlan vagyon			83.000	—	Nyeremény egyenleg			270.242	37
Leltár álladék	24.992	05							
10% leírás	2.499	39	22.492	66					
Hátralékos kamatok			15.504	82					
			24.816.244	64				24.816.244	64

*Ebből állampapírok és záloglevelek 480.200 korona.

Kelt Aradon, 1905. évi december hó 31-én.

Heinrich Sándor, s. k.
vezérigazgató.

Földes Soma, s. k.
könyvvezető.

Az igazgatóság:

Urbán Iván, s. k.
elnök.

A felügyelő-bizottság:

Dr. Dálnoki Nagy Lajos, s. k.
elnök.

Gróf Breda Victor, s. k. Salacz Gyula, s. k.
Friebeisz Miklós, s. k. Szalay Antal, s. k.
Hegedüs László, s. k. Vásárhelyi Béla, s. k.
Purgly János, s. k. Vásárhelyi László, s. k.
igazgatók.

Daniel Endre, s. k.
felügyelő biz. tag.

Szathmáry János, s. k.
felügyelő biz. tag.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottságának jelentése a tizenhatodik rendes közgyűléshez.

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaságnak 1905. évi mérlegére vonatkozólag a keresk. törvény 195. §-a és a társulati alapszabályok 83. §-a értelmében jelentésünket a következőkben terjeszteni elő.

A társulat vagyonezelését, valamint a könyveléseket úgy az anyaintézetnél, valamint a fiókinézeteknél az elmúlt évben többször tüzetesen megvizsgáltuk s ennek alapján jelenthetjük, hogy úgy az ügykezelést, valamint a könyvelést mindenkor rendben levőnek és úgy a keresk. törvény, mint az alapszabályok intézkedéseinek teljesen megfelelőeknek találtuk.

Jelentjük továbbá, hogy az igazgatóság részéről elénkbe terjesztett mérleget, továbbá a veszteség- és nyereség-számlát behatóan megvizsgáltuk, az egyes könyvekkel összehasonlítottuk s úgy találtuk, hogy a kitüntetett eredmény, úgy az általunk

1905. évi december hó 31-iki állapotokra vonatkozólag meg-ejtett felvételekkel, valamint az egyes naplókval és könyvekkel teljesen megegyezik s a keresk. törvény ide vonatkozó intézkedéseinek tökéletesen megfelel.

Ezek után a választmány és igazgatóságnak a kitüntetett **270.242 korona 37 fillér** tiszta nyeresemény felosztását tárgyzó és az évi jelentésben foglalt azon javaslatához, hogy ebből **150.000 korona** a befizetett 2.000.000 korona alaptőke osztaléka fejében a 16-ik számú szelvények bevonása mellett kifizettség, **24.048 korona 46 fillér** az igazgatóság jutalékára, továbbá **3000 korona** a felügyelő-bizottság tiszteletdíjára fordítottasék, **93.193 korona 91 fillér** pedig a tartalékalaphoz csatoltasék — hozzájárulunk és a t. közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk.

Végre kérjük a t. közgyűlést, hogy az 1905. évet illetőleg úgy az igazgatóság, valamint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Kelt Aradon, 1906. évi február hó 13-án.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottsága:

Daniel Endre, s. k.
felügyelő biz. tag.

Dr. Dálnoki Nagy Lajos, s. k.
felügyelő biz. elnök.

Szathmáry János, s. k.
felügyelő biz. tag.